

Ruimte. Mensen. Toekomst.

**Beeldkwaliteitsplan centrum Opmeer-
Spanbroek**
Gemeente Opmeer

colofon

projectnaam
Beeldkwaliteitsplan centrum Opmeer-Spanbroek

datum
oktober 2023

projectnummer
P05647

opdrachtgever
Gemeente Opmeer

BRO
projectleider
PZ

projectteam
TvG

bron kaft
BRO

Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99
info@bro.nl
www.bro.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Gebiedsvisie centrum Opmeer-Spanbroek	6
3	Deelgebieden	8
4	De identiteit van het centrumgebied	10
5	Richtlijnen historische linten	10
6	Richtlijnen Koenis-terrein	14
7	Richtlijnen Albert Heijn	18
8	Richtlijnen bankgebouw en dierenwinkel	21
9	Richtlijnen winkelplein aan Herenweg	24
10	Richtlijnen openbare ruimte	27
11	Toekomstgericht bouwen	37

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het centrum van de gemeente Opmeer is dé centrale ontmoetingsplek voor inwoners in dorp en regio. Hoewel het centrum van oudsher een sterke positie heeft, staat het toekomstperspectief onder druk. Het winkelbezoek loopt terug ten gunste van internet. De gevolgen van de coronapandemie versterken trends die al waren ingezet. Vergrijzing is ook een aandachtspunt, van de consument én van de ondernemer. Opmeer moet op zoek naar een profiel en aanbod dat daarbij past. Zonder een structurele aanpak ligt een toename van leegstand op de loer. Met deze gebiedsvisie voor het centrum van Opmeer-Spanbroek wordt een wervend perspectief geboden om het centrum klaar te maken voor de toekomst.

1.2 Context

Het beeldkwaliteitsplan vormt een uitwerking van de Gebiedsvisie Centrum Opmeer-Spanbroek. Hierin worden de kaders en principes vanuit de centrumvisie doorvertaald naar richtlijnen voor beeldkwaliteit op de bebouwing en openbare ruimte. Daarbij worden ook de richtlijnen uit het vigerend beeldkwaliteitsplan uit 2012 geactualiseerd. Ook de 'Nota uiterlijk van bouwwerken' (2021) die de welstandnota uit 2011 vervangt is hierin meegenomen.

1.3 Plangebied

Het plangebied Centrum Opmeer-Spanbroek ligt centraal binnen de aaneengesloten dorpskernen Spanbroek en Opmeer, in het zuiden van de gemeente Opmeer. Het plangebied wordt begrensd door Herenweg – Gruttostraat – Wuiver – Lindengracht – Breestraat – Paardenmarkt – Koninginneweg. Meeste van deze straten zijn de historische dorpslinten en vormen hiermee de belangrijkste dragers van de beeldkwaliteit.

Figuur 1: Plangebied

1.4 Doel beeldkwaliteitsplan

Voorliggend beeldkwaliteitsplan vormt het kwalitatieve beeldvormend kader voor ontwikkeling van het centrum. Aan de orde komen stedenbouwkundige aspecten zoals rooilijnen en bouwvolumes en architectonische aspecten zoals materiaaltoepassing, kleurgebruik en kapvormen. Daarnaast komt de openbare ruimte aan de orde. Hierbij wordt onder meer aandacht besteed aan onder andere de inrichting van het openbaar gebied. Concreet dient het beeldkwaliteitsplan als:

- ambitiekader;
- inspiratiebron en richtinggevend kader voor architecten van nieuwbouw en ontwerpers van de openbare ruimte;
- toetsingskader voor de welstandscommissie bij de beoordeling van de bouwplannen op redelijke eisen van welstand in het kader van de omgevingsvergunning.

1.4.1 Ambitiekader

Het ambitiekader dient tot doel om de ontwikkeling van het centrumgebied voor wat betreft beeldkwaliteit kenbaar te maken en vast te leggen. Deze toelichting bestaat uit de vertaling van de onderliggende Gebiedsvisie Centrum Opmeer-Spanbroek.

1.4.2 Inspiratiekader

Ten tweede dient het beeldkwaliteitsplan een inspiratiekader te zijn dat ertoe uitnodigt bij bouwen of verbouwen tot kwalitatief hoofdwaardige planvorming te komen. Het inspiratiekader vormt het beeldende onderdeel van de rapportage. Door middel van referentiebeelden, tekst en tekeningen, zijn de gewenste ruimtelijke kwaliteiten voor het gebied verbeeld en verwoord. Dit inspiratiekader gebruikt de ontwerper (veelal een architect) in het vervolgtraject voor verder uitwerking.

1.4.3 Toetsingskader

Ten derde dient het beeldkwaliteitsplan als toetsingskader voor welstand en geeft het naast het bestemmingsplan (kwantitatief kader) de nodige beeldkwaliteitseisen (kwalitatief kader) waaraan de gemeente ingediend

de bouwplannen dient te toetsen. Uiteraard mits het beeldkwaliteitsplan (voorzien van procedurele vereisten) wordt vastgesteld als een onderdeel van de welstandsnota voor dit specifieke gebied.

1.5 Juridische uitvoerbaarheid

Tenslotte zal er in het op te stellen bestemmingsplan een verwijzing vanuit de regelgeving worden gemaakt (zgn. beleidsregels) zodat het beeldkwaliteitsplan juridisch-planologisch is geborgd.

In het beeldkwaliteitsplan worden diverse criteria met betrekking tot de beeldkwaliteit vastgelegd. In deze paragraaf wordt globaal inzicht gegeven in de juridische uitvoerbaarheid van het beeldkwaliteitsplan.

Het beeldkwaliteitsplan kan juridische status krijgen door het als onderdeel van de welstandsnota vast te stellen. Bij wet is geregeld dat de welstandscommissie alleen kan toetsen aan de welstandsnota (en dus niet aan een beeldkwaliteitsplan). Als het beeldkwaliteitsplan als onderdeel van de welstandsnota wordt vastgesteld kan de welstandscommissie wel aan de eisen uit het beeldkwaliteitsplan toetsen. Het gaat dan uitsluitend om de architectonische eisen.

Het beleid dat in het beeldkwaliteitsplan is weergegeven en dat niet onder de welstandstoets valt, kan doorvertaald worden in inzetbare juridische instrumenten. De stedenbouwkundige criteria en criteria met betrekking tot de openbare ruimte kunnen respectievelijk worden vastgelegd in het bestemmingsplan en het exploitatieplan. Een bouwplan moet voldoen aan de voorwaarden, zoals die zijn vastgelegd in het bestemmingsplan. Een bouwplan moet ook voldoen aan de redelijke eisen van welstand. Wat deze eisen zijn, legt een gemeente vast in haar welstandsnota. Van een welstandsadvies kan wel afgeweken worden, mits goed gemotiveerd. Hierna wordt nader ingegaan op de criteria uit het beeldkwaliteitsplan.

1.6 Opbouw beeldkwaliteitsplan

Het beeldkwaliteitsplan bestaat uit een beschrijving van het beoogde visie op het centrum van Opmeer-Spanbroek. Het centrum is opgedeeld in verschillende deelgebieden voor bebouwing, en de openbare ruimte. Het beeldkwaliteitsplan gaat in op:

- Bebouwing deelgebied 1: historische linten
- Bebouwing deelgebied 2: ontwikkellocatie Koenis-terrein
- Bebouwing deelgebied 3: ontwikkellocatie Albert Heijn
- Bebouwing deelgebied 4: ontwikkellocatie bankgebouw-dierenwinkel
- Bebouwing deelgebied 5: ontwikkellocatie winkelplein aan Herenweg
- Openbare ruimte
- Thema toekomstgericht bouwen

Per onderdeel is eerst de gedachtegang voor toegelicht en vervolgens zijn de bijbehorende beeldkwaliteitscriteria opgesomd. De beeldkwaliteitscriteria geven een kwalitatieve invulling aan het beoogde beeld, deze criteria kunnen tevens gebruikt worden als toetsingscriteria. Daarnaast zijn per deelgebied referentiebeelden opgenomen die dienen ter referentie én inspiratie. Het zijn echter geen letterlijke verwijzingen. Het beeldkwaliteitsplan sluit af met het thema 'toekomstgericht bouwen'.

2 Gebiedsvisie centrum Opmeer-Spanbroek

Vitaal en levendig centrum

Het centrumgebied is een belangrijke economische motor én de belangrijkste ontmoetingsplek van Opmeer. Het versterken van het een draagt bij aan de versterking van het ander. Bewezen manieren om de vitaliteit en levendigheid te verhogen zijn het toevoegen van nieuwe bezoekersstromen, het toevoegen van nieuwe functies op sleutelplekken (waar veel stromen passeren), het verdichten van de bebouwing, compacter maken van het centrum en het versterken van de (beeld)kwaliteit en identiteit van de openbare ruimte en gebouwen (gekoppeld aan hoofdstromen van langzaam verkeer). Daarnaast versterken verblijfsmogelijkheden op de 'sleutelplekken' en langs hoofdroutes de vitaliteit en levendigheid van het centrum.

Vitale dorpen in een vitale gemeente

Cultuurhistorie als inspiratie

Het winkelgebied ligt op het kruispunt van het historische landelijke lint en het waterlint van de Wijzend. Hier is Opmeer ontstaan. Dat mag je zien, beleven en herkennen. Omdat de identiteit en beeldkwaliteit in het hele gebied zwak is op dit moment, mag de identiteit sterker sturend zijn bij ontwikkelingen. Doel is om generieke architectuur en openbare ruimte ingrepen te voorkomen. Inzetten op behoud, herstel en versterken van cultuurhistorische identiteitsdragers en verbijzonderen van 'sleutelplekken' vormen daarbij de kern.

Een aantrekkelijk landschap

Deze ambitie uit de gebiedsvisie vormt baais voor dit beeldkwaliteitsplan.

Figuur 2: Kansenkaart centrumgebied

Klimaatadaptief centrum

Klimaatmaatregelen vormen een nieuwe laag in het centrum en maken in belangrijke mate deel uit van de planvorming. Vergroening staat daarbij centraal. Belangrijk is dat klimaatmaatregelen niet op zichzelf staan, maar een meerwaarde vormen voor een gezonde en fijne leefomgeving. De bedoeling is dat duurzame maatregelen zoals vergroening en duurzame energieopwekking tevens functionele en visuele meerwaarde hebben. Lukt dit niet, dan is de richtlijn om de duurzame maatregelen niet zichtbaar te plaatsen vanuit de openbare ruimte van het winkelgebied.

Een duurzame toekomst

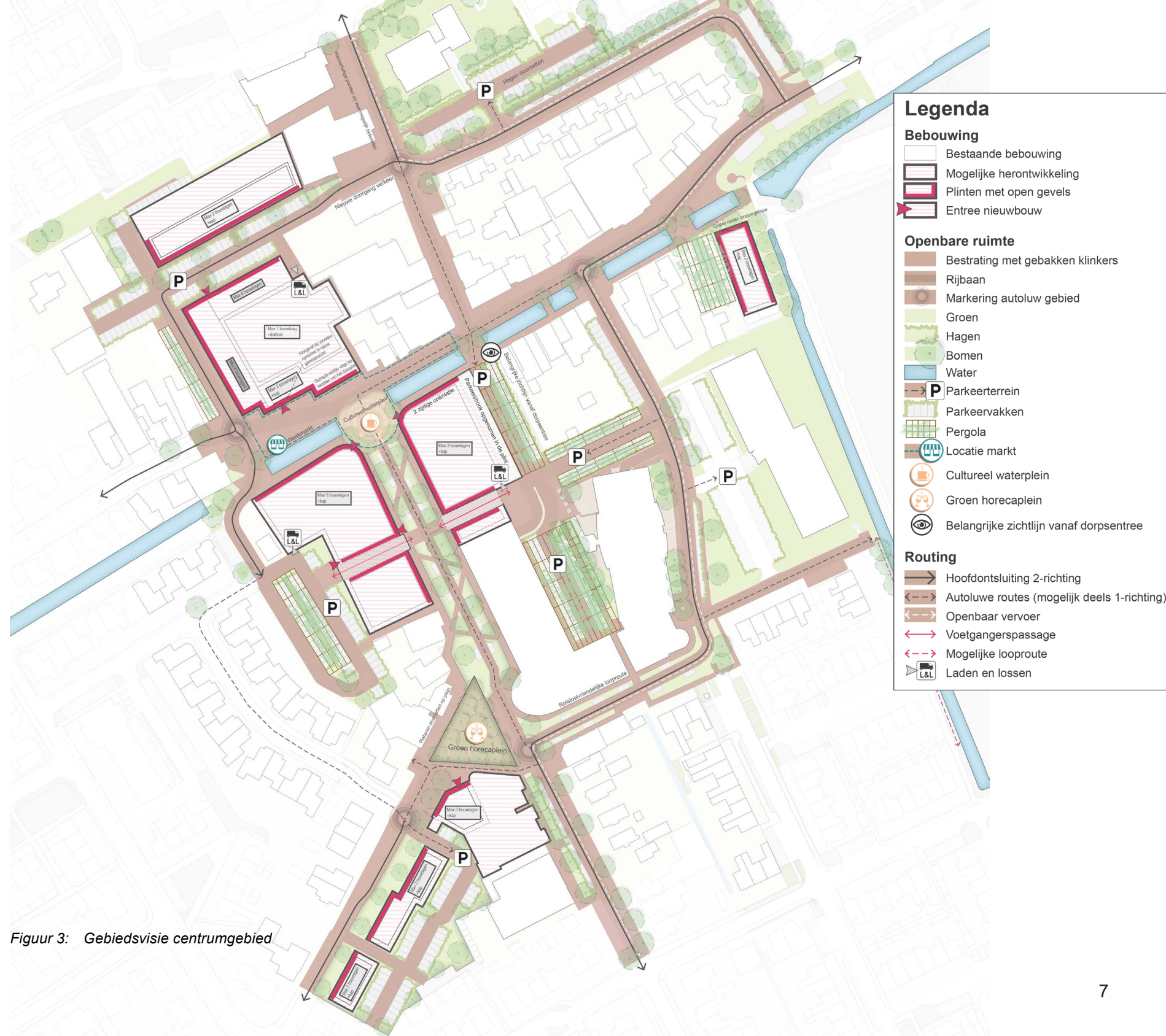

Verkeersveilig centrum

De verkeersveiligheid is een van de belangrijk(st)e prioriteiten voor de bewoners en ondernemers. De veiligheid neemt toe door een autoluw centrumgebied waar auto's te gast zijn, de snelheid van autoverkeer eruit te halen, door het vrachtverkeer buiten het winkelgebied om te leiden, door laden en lossen naar de achterkanten te brengen en een plein waar de verblijfsfunctie prioriteit heeft. De autobereikbaarheid van het centrumgebied blijft goed in de toekomst, met goede parkeervoorzieningen nabij de winkels. Daarbij gaat het erom dat een betere balans gevonden wordt voor enerzijds de ruimte voor de auto, en anderzijds de ruimte voor fietsers, voetgangers, water en groen.

Vitale dorpen in een vitale gemeente

Figuur 3: Gebiedsvisie centrumgebied

3 Deelgebieden

Binnen de centrumvisie zijn een aantal deelgebieden naar voren gekomen waar een eigen beeldkwaliteit bij hoort. Omdat de identiteit en beeldkwaliteit in het hele gebied zwak is op dit moment, mag de identiteit sterker sturend zijn bij ontwikkelingen. Inzetten op behoud, herstel en versterken van cultuurhistorische linten en verbijzonderen van 'sleutelplekken' vormen daarbij de kern. Koenis-terrein, Albert Heijn, bankgebouw-dierenwinkel en de winkelplointjes aan de Herenweg vormen de sleutellocaties. Deze ontwikkellocaties kennen een eigen beeldkwaliteit die op elkaar afgestemd zijn. Zo ontstaat er ook eenheid in het centrum.

3.1 Deelgebied historische linten

Binnen het centrum vormen Breestraat, Koninginneweg, Lindengracht, Wuiver en Herenweg de historische linten. Hier wordt ingezet op behoud, herstel en versterking van het dorpskarakter. Hier bepaalt historiserende West-Friese architectuur het gewenste straatbeeld.

3.2 Deelgebied Koenis-terrein

Koenis-terrein vormt de grootste herontwikkellocatie binnen het centrum. Hiermee verschuift het zwaartepunt van het centrum richting kruispunt Koninginneweg-Wuiver. De ligging hieraan en aan het historische dorpslint vraagt om hoogwaardige beeldkwaliteit dat past bij het dorpskarakter.

3.3 Deelgebied Albert Heijn

Ook de Albert Heijn vormt een sleutellocatie door de ligging aan het nieuwe zwaartepunt van het centrum (kruispunt Koninginneweg-Wuiver). Herontwikkeling van deze prominente plek biedt kansen om beeldkwaliteit en dorpskarakter op deze locatie sterk te verbeteren.

3.4 Deelgebied bankgebouw en dierenwinkel

Het bankgebouw-dierenwinkel vormt eveneens een sleutellocatie door de ligging aan het nieuwe zwaartepunt van het centrum (kruispunt

Figuur 4: Deelgebieden beeldkwaliteitsplan

Koninginneweg-Wuiver). Ook deze locatie vraagt om hoogwaardige beeldkwaliteit dat past bij het dorpskarakter.

3.5 Deelgebied winkelplein aan Herenweg

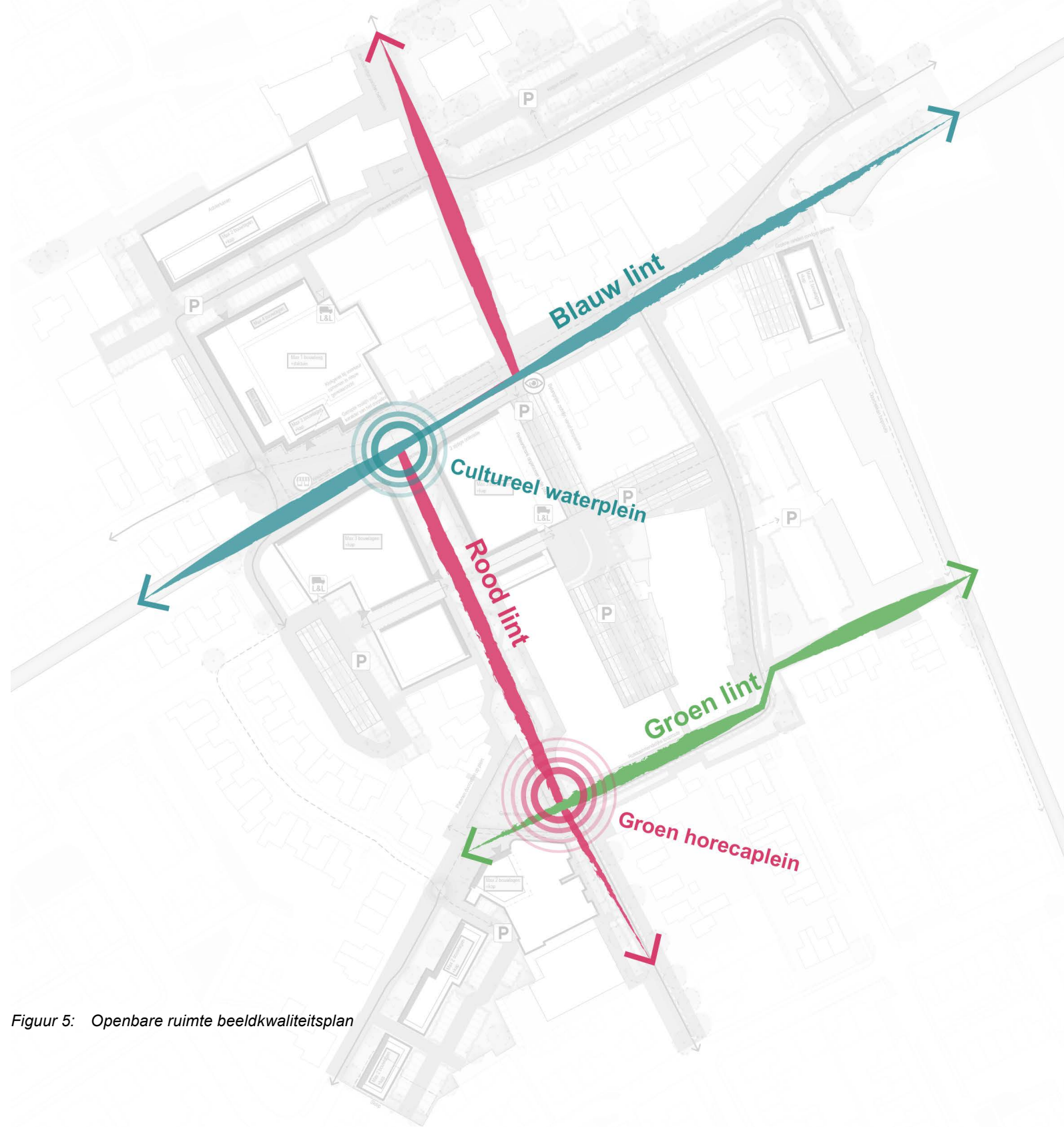
De winkelpleintjes aan Herenweg worden omgezet naar woningen. Zo wordt het centrum compacter. Ook hier staat een hoogwaardige beeldkwaliteit met dorpskarakter centraal. Ligging aan B. de Leeuwplein vraagt om extra aandacht en een relatie tot dit plein als toekomstig groen horecaplein.

3.6 Openbare ruimte

De openbare ruimte van het centrumgebied is opgedeeld in een nieuw centrumstructuur van linten en ontmoetingsplekken. Zo krijgt het centrum van Opmeer een duidelijke hoofdstructuur. Het rode lint, het blauwe lint en het groene lint vormen de structuurdragers. De sleutelplekken waar de linten samenkomen vormen de ontmoetingsplekken voor bewoners en bezoekers. Dit zijn het culturele waterplein en groene horecaplein. Elk lint en elke ontmoetingsplek heeft zijn eigen identiteit.

3.7 Toekomstgericht bouwen

Binnen het beeldkwaliteitsplan zijn kwaliteitscriteria opgesteld voor een duurzame, gezonde, veilige en fijne leefomgeving waar aandacht is voor klimaatadaptatie en natuurinclusiviteit. Zo wordt het centrumgebied klaar gemaakt voor de toekomst. De bedoeling is dat duurzame maatregelen zoals groendaken, groengevels en duurzame energieopwekking tevens functionele en visuele meerwaarde hebben voor de beeldkwaliteit. Lukt dit niet, dan is de richtlijn om de duurzame maatregelen niet zichtbaar te plaatsen vanuit de openbare ruimte van de belangrijkste openbare ruimtes.

Figuur 5: Openbare ruimte beeldkwaliteitsplan

4 De identiteit van het centrumgebied

4.1 Historische dorpslinten met landelijk dorpskarakter

De Breesstraat, Koninginneweg-Waterkant-Lindengracht en Herenweg vormen de historische dorpslinten van Opmeer. Deze historische dorpslinten zijn cultuurhistorisch waardevol en vormen de kwaliteitsdraggers van het centrum. Ze borgen de identiteit van Opmeer. Door aan te sluiten bij het verhaal van Opmeer-Spanbroek als agrarisch Westfries dorp, waarbij de historische dorpslinten zijn ontstaan als boerderijlinten, kan de architectuur het centrumgebied een sterkere identiteit en betekenis geven die passend is bij Opmeer-Spanbroek. De inspiratie voor de toe te passen architectuur is derhalve gezocht in de karakteristieken van de lokale agrarische architectuur zoals de stolpboerderij, boerenschuur, langgevelboerderij, dorpslintbebouwing en agrarische fabrieken. (Nieuwe) bebouwing dient aan te sluiten bij deze kenmerkende typologieën uit de omgeving.

5 Richtlijnen historische linten

Historiserende West-friese architectuur

5.1 Uitgangspunten bestaande bebouwing

Voor bebouwing aan de historische dorpslinten onderscheiden we de volgende hiërarchie in waarde van architectuur voor cultuurhistorie en beeldkwaliteit:

- Panden met hoge waardering (zeer hoge waarde)
- Beeldbepalend (hoge waarde)
- Structuurdragend (medium waarde)
- Indifferente (lage waarde)

Panden met hoge waardering

Binnen het plangebied zijn geen monumentale panden die worden beschermd door Unesco, het Rijk, provincie of gemeente. Wel zijn er aan de hand van een cultuurhistorische onderzoek (Monumenten Advies Bureau, 2012) diverse panden binnen het plangebied aangemerkt met een hoge waardering. Dit zijn de klokgevel binnen het Koeniscomplex, de stolpboerderij (Breesstraat 15) en de panden Waterkant 34, 36, 38.

Beeldbepalende architectuur

Beeldbepalende gebouwen aan de dorpslinten zijn panden die in samenhang beeldbepalend zijn voor het behoud van het kleinschalige dorpskarakter van het centrumgebied. Deze samenhang wordt bepaald door onder meer de volgende kenmerken:

- Ligging en oriëntatie aan de historische dorpslinten
- Veelal gebouwd vóór 1960
- Overwegend 1 bouwlaag met kap, bij nieuwbouwinitiatieven stijgend naar 2 tot maximaal 3 bouwlagen met kap
- Individuele uiterlijk van gevels
- Kappen (veelal wisselend)
- Traditionele materialisering
- Verspringende rooilijnen
- Individuele kenmerken van architectuur

Beeldbepalende architectuur is richtinggevend en dient met respect te worden behandeld.

Structuurdragende architectuur

Structuurdragende gebouwen zijn panden die onderdeel zijn van de (historische) stedenbouwkundige structuur van het gebied, maar weinig (individuele) waarde hebben voor cultuurhistorie en beeldkwaliteit als geheel. Dit type architectuur dient in de toekomst voorkomen te worden.

Indifferente architectuur

Indifferente architectuur zijn panden die weinig tot geen bijdrage leveren

aan de (historische) stedenbouwkundige structuur van het centrum en ook geen waarde hebben voor cultuurhistorie en beeldkwaliteit. Voorbeelden zijn de grootschalige complexen aan de Pastoor Meriusstraat. Dit type architectuur dient in de toekomst voorkomen te worden.

5.2 Uitgangspunten nieuwbouw

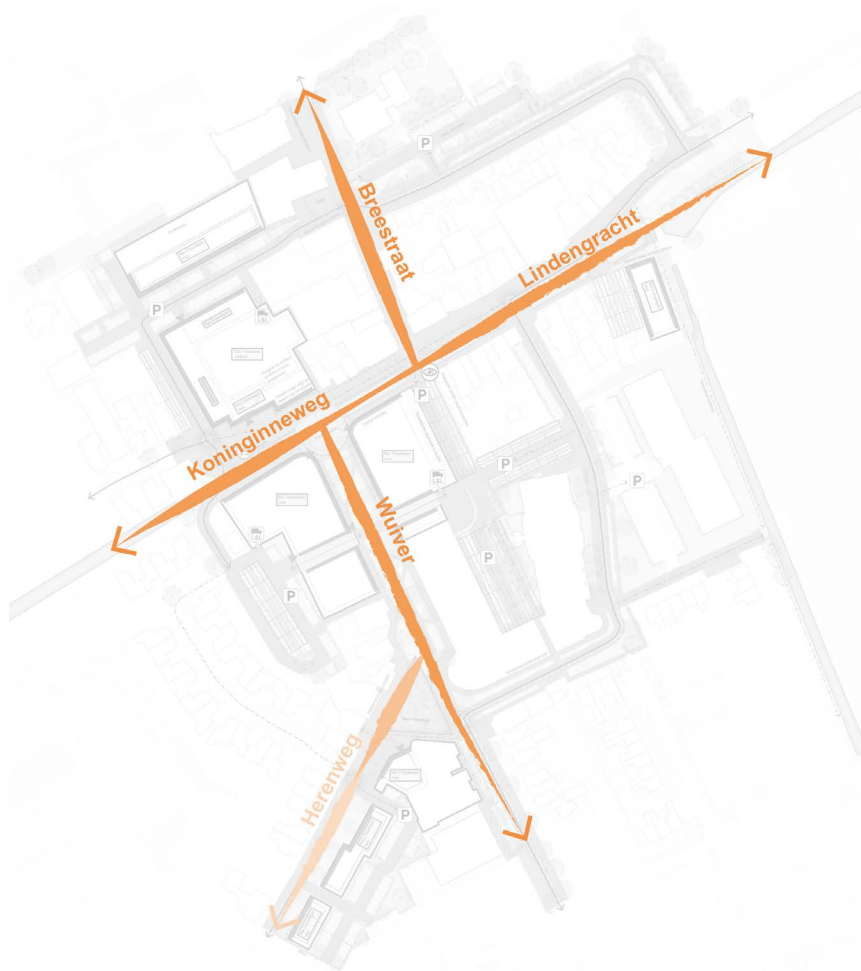
Voor nieuwbouw aan de historische dorpslinten geldt dat architectuur dient aan te sluiten bij het (agrarische) dorpskarakter van Opmeer, met een hoogwaardige beeldkwaliteit. Moderne architectuur is onwenselijk aan de dorpslinten. Hier bepaalt historiserende West-Friese architectuur het gewenste straatbeeld met traditionele hoofdvorm, gevels, materialisatie en detaillering. Nieuwbouw dient geïnspireerd te zijn door kenmerkende typologieën zoals boerenschuur, stolpboerderij, lang-gevelboerderij, dorpslintbebouwing, agrarisch fabrieken/loodsen en mo-gelijke varianten op deze typologie-en. Op die manier ontstaat er een natuurlijke, stedenbouwkundige op-maat waarbij volume samenvalt met een hoogwaardige uitstraling in het centrum die de identiteit van de plek vertelt.

Algemene stedenbouwkundige uitgangspunten voor nieuwbouw zijn:

- Historiserende dorpslandelijke West-friese architectuurstijl
- Hoogwaardige architectuur
- Oriëntatie van de bebouwing op de straat
- Rooilijnen aan de belangrijkste openbare ruimtes
- Uniformiteit in hoofdvorm (veelal één tot drie bouwlagen met kap)
- Nadruk op individuele perceelsgewijze bebouwing
- Het individuele dorpskarakter van gebouwen dient leesbaar te zijn
- Een pandsgewijze opbouw kan tot uitdrukking komen door toepassing van afwisselende kapvormen, nok- en goothoogtes, een verspringende rooilijn, gevelopeningen, uitkragingen, etc. Dit komt tot uitdrukking in de gevel, achter de gevel kan de massa breder zijn en/of een functie kan in meerdere panden zitten
- Kleinschalige stedenbouwkundige korrelgrootte zorgt voor veelkleurigheid, ritmiek, voordeuren aan de straat en een afwisselende daklijn en kappenspel
- Nadruk op verticale geleding (horizontale geleding in de plint, al dan

- niet verspreid over meerdere panden, dient te worden voorkomen)
- Traditionele materialen zoals bakstenen, hout, riet en gebakken dakpannen
- Pandsgewijze wisselende bouw- en nokhoogtes
- Kappen (wisselende vormen)
- Afwisseling van verspringende en doorlopende rooilijnen
- Levendige plinten (waar geen levendige plinten mogelijk is dan oplossen door toepassing van etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere middelen die bijdragen aan de levendigheid of aantrekkelijkheid)
- Zo veel mogelijk een sterke interactie tussen binnen en buiten (transparante plinten met voldoende ramen en deuren)
- Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn waar uitstallingen, bankjes, plantenbak, groen, etc. geplaatst mogen worden
- Gesloten/blinde gevels naar belangrijkste openbare ruimtes zijn uitgesloten
- Fijne detaillering, gebruik bestaande sculpturale gevels in het centrum als inspiratie
- Vormgeving passend bij Westfriese bouwstijl zoals groene (of andere passende kleur) houten kopgevel, sierlijsten, blind (luik), gevelmakelaar, (deels) zichtbare spantconstructie, etc.
- Optimaliseren van eventuele platte daken met zonnepanelen of groendaken
- Zonnepanelen, (airco-)installaties en andere ontsierende elementen op het dak dienen zoveel mogelijk uit het zicht te zijn geplaatst.
- Eenduidig beeld voor winkelgevels en reclame-uitingen om de eenheid van het straatbeeld te benadrukken
- Parkeren bij voorkeur ondergronds oplossen

Situering	Rooilijn	• Rooilijnen grenzen aan de openbare weg • Verspringende rooilijnen zijn gewenst om het dorpskarakter te benadrukken • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk
	Oriëntatie	• Oriëntatie van de voorgevel is op de openbare ruimte • De gevel aan de openbare ruimte heeft in ieder geval een voordeur en veel gevelopeningen • Gesloten gevels aan de openbare ruimte zijn daarbij uitgesloten
	Entrees	• Entrees worden gepositioneerd aan de belangrijkste openbare ruimte
Hoofdvorm & massa	Bouwmassa	• Eenvoudige hoofdvorm dat is afgeleid van traditionele agrarisch- en dorpsbebouwing, bestaande uit één tot drie bouwlagen met kap. Afwisseling van bouwlagen is vereist.
	Bouwhoogte	• Bouwhoogte hoofdvorm maximaal 14 m en goothoogte maximaal 11 m • Pandsgewijze wisselende nok- en goothoogte is vereist (afwisseling geeft een dorps beeld)
	Kapvorm	• Dominant in het beeld zijn traditionele kapvormen, zoals zadelpak, schildkap, tentkap, mansardekap of wolfskap (een asymmetrische variant is ook mogelijk)
	Kaprichting	• Afwisseling van kaprichtingen (zowel evenwijdig als loodrecht op de straat) is gewenst
	Bijgebouwen, dakkapellen en balkons	• Bijgebouwen, balkons, aan-/uitbouwen (incl. carport), dakkapellen die zichtbaar zijn vanaf openbare ruimte passen bij de architectuur, stijl, materialisering en detaillering van de hoofdmassa • Aan-/uitbouwen (incl. carport) en dakkapellen worden geïntegreerd in het hoofdvolume en de kap, bij voorkeur aan de achterzijde situeren • Dakkapellen zijn integraal onderdeel van het dak met dezelfde nok van de kap en worden versleept uit het dakvlak, ze zijn ondergeschikt aan het dakvlak • ‘Aangeplakte’ en platte aan-/uitbouwen die zichtbaar zijn vanaf openbare ruimte zijn uitgesloten • Balkons en andere toevoegingen, direct grenzend aan de Koninginne-weg, worden inpandig ingepast en zijn integraal onderdeel van de architectuur.
Gevelaanzicht & stijkenmerken	Gevelbeeld	• Het gebouw heeft een hoogwaardige uitstraling en dient een interpretatie te zijn van kenmerkende Westfriese typologieën uit de omgeving zoals boerenschuur, stolpboerderij, dorpslintbebouwing, agrarisch fabrieken/loodsen en mogelijke varianten op deze typologieën • Individuele pandsgewijze gevelbeeld is vereist • De ritmiek, plasticiteit, transparantie en positionering van de gevelopeningen versterken de kwaliteit van de architectuur van het totaalvolume • Zonnepanelen, (airco-)installaties en andere ontsierende elementen op het dak dienen zoveel mogelijk uit het zicht te zijn geplaatst.
	Gevelgeleding	• Schaalverkleining toepassen middels verticale gevelgeleding; nadruk op perceelsgewijze bebouwing • Horizontale geleding in de plint, al dan niet verspreid over meerdere panden, dient te worden voorkomen
	Plasticiteit	• Toepassen van reliëf in de gevel: dieptewerking wordt verkregen d.m.v. verspringingen in het hoofdvolume en in de detaillering in het gevelvlak, zoals met kozijnen, vensterluiken, entreepartijen, waterslagen, uitkragingen, muurvlakken, erkers, e.d.
	Verbijzondering	• Verbijzonderingen of hoogteaccenten zijn integraal onderdeel van de architectuurtypologie • Type gevel is passend bij Westfriese bouwstijl (bijvoorbeeld groene houten kopgevel)

Detaillering & materialisering	Materiaalkeuze	• Traditionele natuurlijke materialen zoals bakstenen, hout, riet en gebakken dakpannen of vergelijkbaar duurzaam materiaal zoals zink (hoofdzakelijk worden maximaal 2 materialen gebruikt in gevels) • Materiaalgebruik is ingetogen en op elkaar afgestemd • Toepassing van gemêleerde bakstenen en dakpannen om 'oud' effect te creëren • Witte en gele bakstenen, geglazuurde dakpannen, betonsteen/-pan/-plaat, kunststoffen en hoogglanzende en/of spiegelende materialen zijn uitgesloten
	Materiaalkleur	• Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals baksteen of hout • Typisch Westfrieze kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen • Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer • Felle en/of fluorescerende tinten zijn uitgesloten • Het kleurgebruik is gedekt, ingetogen en op elkaar afgestemd • Moderne kleuren zoals antraciet, zwart en wit voorkomen
	Reclame-uiting	• Reclame is enkel toegestaan op de gevel ter plaatse van de hoofdentree en is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • Toepassing van de eigen supermarkt/bedrijfs-kleuren op gevels en daken (buiten de logo's) is uitgesloten • Reclame op het dak is niet toegestaan
	Detaillering	• Detaillering aanbrengen t.b.v. de verfijning en ter versterking van het dorpskarakter, gebruik bestaande sculpturale gevels in het centrum als inspiratie • Detaillering ondersteunt een eigen-tijdse invulling van het architectonische concept.
Overgang openbaar/privé	Erfscheidingsen	• Beeldbepalende erfafscheidingen in de openbare ruimte bestaan uit inheemse hagen of hoogwaardig (donkerek) gietijzeren hekwerken van maximaal 1 m hoog
	Interactie in de plinten	• Transparante plinten met voldoende ramen en deuren naar de belangrijkste openbare ruimtes • Gesloten/blinde gevels naar de belangrijkste openbare ruimtes zijn uitgesloten (indien hier geen mogelijkheid voor is dan oplossen door toepassing van etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere middelen die bijdragen aan de levendigheid) • Accentueren van de plint • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk waar uitstallingen, bankjes, plantenbak, groen, etc. geplaatst mogen worden
	Parkeren en laden & lossen	• Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruimtes en/of achter bouwvolumes.

6 Richtlijnen Koenis-terrein

Dorpse sfeer en straatjes in West-friese stijl met enkele passende gebouwen die refereren aan de agrarisch-industriële architectuur

6.1 Deelgebied Koenis-terrein

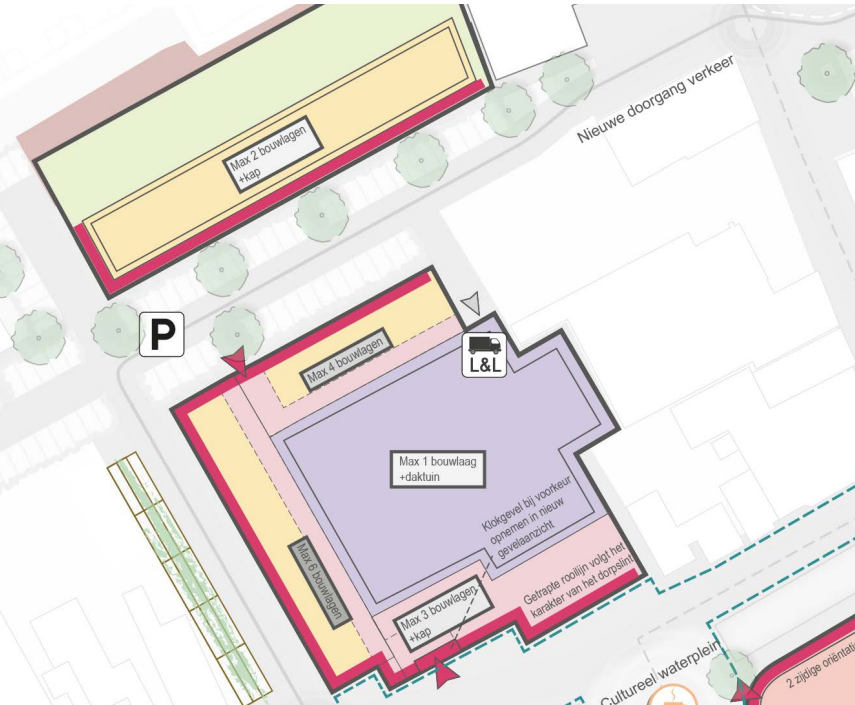
Koenis-terrein vormt de grootste herontwikkellocatie binnen het centrum. Hiermee verschuift het zwaartepunt van het centrum richting kruispunt Koninginneweg-Wuiver. Daarmee wordt dit een van de belangrijkste ontmoetingsplekken van het centrum. De ligging hieraan en aan het historische dorpslint vraagt om hoogwaardige beeldkwaliteit. Ook vormt het huidige Koeniscomplex met de klokgevel, silo en pakhuis een beeldbepalend ensemble binnen het centrum. Het toekomstige Koenis-terrein dient een interpretatie van het agrarisch-industriële karakter van het huidige complex te zijn. Het ensemble wordt gebruikt als inspiratie voor de nieuw-bouw.

6.2 Uitgangspunten Koenis-terrein

- Gevelaanzicht en gebouwmassa van architectuur aan Koninginneweg en Breestraat is passend bij dorpslintkarakter met verticale geleding, individuele dorpse gevels en wisselende bouwhoogte (max 3 lagen met kap), zie uitgangspunten 5.2. De dorpslint-identiteit komt voor 70% terug in het straatbeeld (o.a. klokgevel).
- Historiserende dorpslandelijke West-friese architectuurstijl (70%)
- Eigentijdse interpretatie van het agrarisch-industriële karakter. De agrarisch industriële-identiteit komt voor 30% terug in het straatbeeld (de silo en pakhuis vormen meest beeldbepalende gebouwen)
- Terugliggend vanaf de Koninginneweg en Breestraat (op achterterrein) is bouwhoogte 4 bouwlagen met kap mogelijk
- Een terugkerende interpretatie van de kenmerkende elementen van het Koeniscomplex:
 - Een rank en slank hoogteaccent aan de Koninginneweg (6 bouwlagen) op de plek van de silo, met de silo als referentie
 - Een lager pakhuisachtige volume, op of nabij de plek van het lagere pakhuis, refererend aan de hoofdvorm van huidige pakhuis

Situering	Rooilijn	• Rooilijnen grenzen aan de openbare weg • Verspringende rooilijnen zijn mogelijk om het dorpskarakter te benadrukken • Rooilijn aan Koninginneweg is passend bij gebouwidenteit met getrapte rooilijn van huidige Koeniscomplex • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk
	Oriëntatie	• Oriëntatie van de voorgevel is op de openbare ruimte • De gevel aan de openbare ruimte heeft in ieder geval een voordeur en veel gevelopeningen • Gesloten gevels aan de openbare ruimte zijn daarbij uitgesloten
	Entrees	• Entrees worden gepositioneerd aan de belangrijkste openbare ruimte • Minstens één entree aan Koninginneweg, dichtbij Wuiver
Hoofdvorm & massa	Bouwmassa	• Hoofdvorm is afgeleid van het huidige Koeniscomplex, primair aansluitend op dorpse karakter (70%), secundair op het agrarisch-industriële karakter (op plek van de silo (1) en pakhuis (2)) (30%) • Massa bestaat uit één tot drie bouwlagen met kap aan Koninginneweg en Breestraat • Rank en slank hoogteaccent op huidige plek van de silo, referend naar agro-industriële karakter van de silo • Bouwmassa aan Koninginneweg dient (optisch) te worden opgedeeld in verschillende gevelaanzichten, passend bij het huidige samengestelde dorpslint-agrarisch-industriële bebouwingsensemble • Hoger volume op achterterrein is mogelijk, flink terugliggend t.o.v. Breestraat en Koninginneweg • Voorkom industriële architectuur op oneiglijke plekken, waar geen industriële gebouwen hebben gestaan
	Bouwhoogte	• Bouwhoogte van hoofdvorm bebouwing grenzend aan Koninginneweg en Breestraat maximaal 14 m en goothoogte maximaal 11 m • Pandsgewijze wisselende nok- en goothoogte aan Koninginneweg en Breestraat is vereist • Bouwhoogte van hoogteaccent op huidige locatie silo van maximaal 13 m breedte aan Koninginneweg is maximaal 22,50 m. • Bouwhoogte op achterterrein, terugliggend t.o.v. Koninginneweg en Breestraat, is maximaal 16 m
	Kapvorm	• Dominant in het straatbeeld zijn traditionele kapvormen, zoals zadelkap, schildkap, tentkap, mansardekap of wolfskap (een asymmetrische variant is ook mogelijk) - industriële verwijzing is mogelijk
	Kaprichting	• Afwisseling van kaprichtingen (zowel evenwijdig als loodrecht op de straat) is gewenst
	Bijgebouwen	• Zie bijgebouwen, dakkapellen en balkons hoofdstuk 5
Gevelaanzicht & stijlkenmerken	Gevelbeeld	• Zie gevelbeeld hoofdstuk 5, aangevuld met onderstaande richtlijnen: • Het gebouw heeft een hoogwaardige uitstraling en dient een (eigentijdse) interpretatie te zijn van het huidige samengestelde dorpslint-agrarisch-industriële bebouwingsensemble met diverse gevelaanzichten en hoogtes • Gevelbeeld sluit primair aan op dorpslint karakter in West-friese architectuur (70%) en secundair op het agrarisch-industriële karakter (op plek van de silo (1) en pakhuis (2)) (30%) • Huidige klokgevel of interpretatie daarvan, waar passend terugbrengen in gevelbeeld aan Koninginneweg.
	Gevelgeleding	• Zie gevelgeleding hoofdstuk 5
	Plasticiteit	• Zie plasticiteit hoofdstuk 5
	Verbijzondering	• Zie verbijzondering hoofdstuk 5, aangevuld met onderstaande richtlijnen: • Op plek van silo vormt een rank, slank hoogteaccent (silo) een agro-industriële verbijzondering (1) • Op of nabij plek van pakhuis vormt een lager pakhuisachtige volume een agro-industriële verbijzondering (2) • De klokgevel vormt een verbijzondering

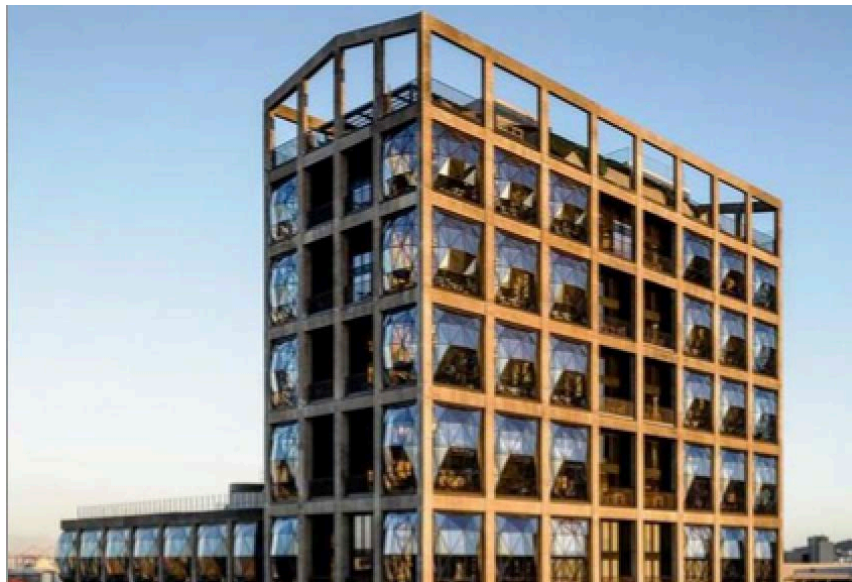
- Huidige klokgevel bij voorkeur opnemen in nieuwbouw
- Rooilijn van nieuwbouw aan Koninginneweg past bij gebouwidenteit met getrapte rooilijn van huidige Koeniscomplex
- Hoogwaardige beeldkwaliteit met oriëntatie en entrees naar de belangrijkste openbare ruimtes (geen gesloten gevels)
 - Minstens één entree aan Koninginneweg, dichtbij Wuiver
- Daarbij anticiperen op mogelijk doortrekken van Wijzend, cultureel waterplein en mogelijk nieuwe locatie weekmarkt
- Het achterterrein vormt een prettig dorps woonstraatje met oriëntatie, groen, bomen, ruimtelijke kwaliteit en dorps-individuele bebouwing die de straat vormen. Een anoniem parkeerterrein dient te worden voorkomen. Op maaiveld wordt parkeren waar mogelijk achter bouwvolumes gesitueerd.
- Supermarkt onder en achter woningen plaatsen.
- Parkeren (indien mogelijk) zoveel mogelijk ondergronds oplossen. Parkeren op maaiveld waar mogelijk achter bouwvolumes oplossen.
- Laden en lossen uitsluitend op het nieuwe achter-/parkeerterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes)

Detaillering & materialisering	Materiaalkeuze	• Zie materiaalkeuze hoofdstuk 5, aangevuld met onderstaande richtlijnen: • Aanvullend voor industriële architectuur aan Koninginneweg en achterterrein zijn traditionele materialen met een industriële verwijzing - zoals bakstenen, hout en gebakken dakpannen of vergelijkbaar duurzaam materiaal zoals zink en betonelementen (hoofdzakelijk worden maximaal 2 materialen gebruikt per geveldeel) - gewenst
	Materiaalkleur	• Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals baksteen of hout • Typisch Westfrieze kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen • Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer • Felle en/of fluorescerende tinten zijn uitgesloten • Het kleurgebruik is gedekt, ingetogen en op elkaar afgestemd • Moderne kleuren zoals antraciet, zwart en wit voor de gevelvlakken voorkomen
	Reclame-uiting	• Reclame is enkel toegestaan op de gevel ter plaatse van de hoofdentree en is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • Toepassing van de eigen supermarkt/bedrijfs-kleuren op gevels en daken (buiten de logo's) is uitgesloten • Reclame op het dak is niet toegestaan
	Detaillering	• Detaillering aanbrengen t.b.v. de verfijning en ter versterking van het dorpskarakter, gebruik bestaande sculpturale gevels in het centrum als inspiratie • Detaillering aanbrengen t.b.v. de verfijning en ter versterking van het agrarisch-industriële karakter aan de Koninginneweg en achterterrein • Detaillering ondersteunt een eigen-tijdse invulling van het architectonische concept.
Overgang openbaar/privé	Erfscheidingen	• Eventuele erfafscheidingen in de openbare ruimte bestaan uit inheemse hagen of hoogwaardig (donkerek) gietijzeren hekwerken van maximaal 1 m hoog
	Interactie in de plinten	• Transparante plinten met voldoende ramen en deuren naar de belangrijkste openbare ruimtes • Gesloten/blinde gevels naar de belangrijkste openbare ruimtes zijn uitgesloten (indien hier geen mogelijkheid voor is dan oplossen door toepassing van etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere middelen die bijdragen aan de levendigheid) • Accentueren van de plint • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk waar uitstallingen, bankjes, plantenbak, groen, etc. geplaatst mogen worden • Sterke interactie van de plinten, entree(s) en oriëntatie aan de Koninginneweg, in relatie tot mogelijk doortrekken van Wijzend, cultureel waterplein en mogelijk nieuwe locatie weekmarkt
	Nieuwe straat, parkeren en laden & lossen	• Het 'achterterrein' vormt een prettig dorps woonstraatje met oriëntatie, groen, bomen, ruimtelijke kwaliteit en dorps-individuele bebouwing die de straat vormen. Een anoniem parkeerterrein dient te worden voorkomen. • Parkeren op eigen terrein, uit het zicht van de belangrijkste openbare ruimtes (Koninginneweg en Breestraat) • Parkeren ondergronds oplossen (minimaal parkeren op maaiveld), tenzij aantoonbaar financieel/technisch onhaalbaar • Laden en lossen uitsluitend op het nieuwe achter-/parkeerterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes (Koninginneweg en Breestraat)

Figuur 6: Pakhuis met slank en rank hoogteaccent als verwijzing naar silo

Figuur 7: Slanke, ranke silo als bonkige, stoere blikvanger

Figuur 8: Afwisselende individuele bebouwing in dorps en smal straatje

Figuur 9: Industriële bebouwing met terugliggend een hoger gebouw

Figuur 10: Dorps gevelbeeld met woningen voor supermarkt

Figuur 11: Huidige gevelbeeld aan Koninginneweg met een gevarieerd dorps aanzicht

7 Richtlijnen Albert Heijn

Bij aanpassing van het pand transformatie naar een overtuigende nieuwe identiteit die aansluit bij het dorpse karakter van individuele panden

7.1 Deelgebied Albert Heijn

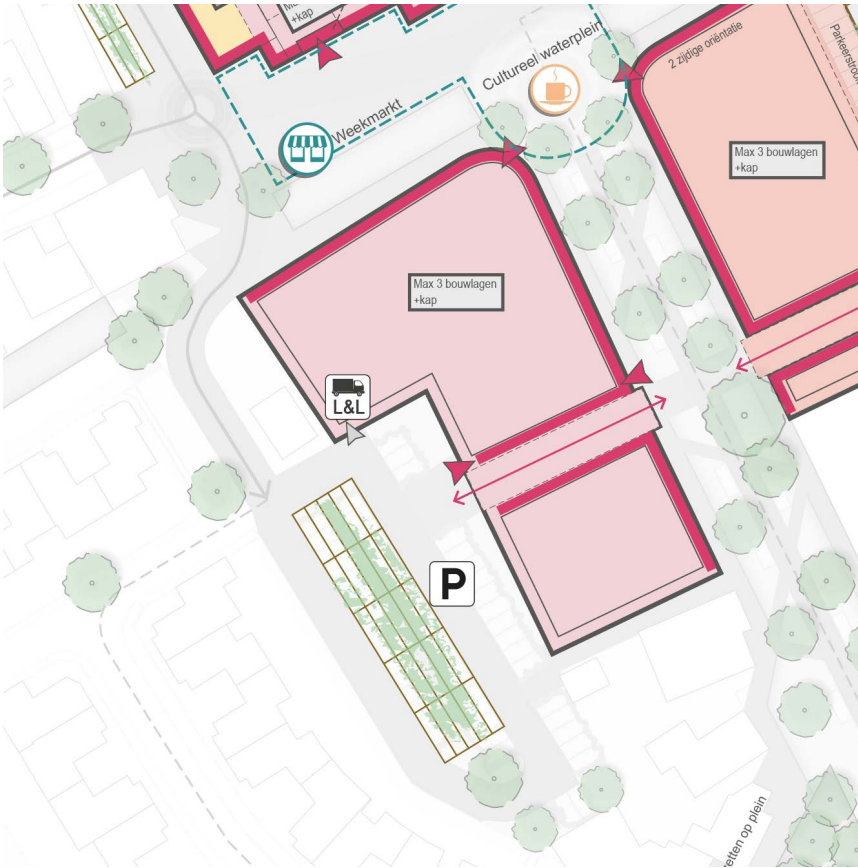
Door prominente ligging van de Albert Heijn in het centrumgebied, aan het nieuwe zwaartepunt van het centrum rondom kruispunt Koninginneweg-Wuiver en aan de historische dorpslinten vraagt deze locatie om hoge beeldkwaliteit. Deze richtlijnen zijn bedoeld - mocht deze locatie tot ontwikkeling komen - zodat toekomstige ontwikkelingen op een gewenste manier plaatsvinden, in samenhang met andere ontwikkelingen in het centrum. Herontwikkeling van het gebouw is kansrijk om het huidige anonieme gebouw met gesloten plinten een hoogwaardige en levendige uitstraling in het straatbeeld te geven en het dorpskarakter op deze locatie sterk te verbeteren.

7.2 Uitgangspunten Albert Heijn

- Gevelaanzicht en gebouwmassa van architectuur aan Konninginne-weg en Wuiver is passend bij dorpslintkarakter met verticale gele-ding, individuele dorpse gevels en wisselende bouwhoogte (max 3 lagen met kap), zie uitgangspunten 5.2
- (Eigentijdse) interpretatie van West-friese architectuurstijl
- Commerciële ruimte of woningen in de plint, woningbouw erboven
- Supermarkt zo veel mogelijk achter de winkel-en/of woonplint
- Een vriendelijke en dynamische plint
- Hoogwaardige beeldkwaliteit met 2-zijdige oriëntatie (geen gesloten gevels) en entrees naar de belangrijkste openbare ruimtes (winkel-straat en Waterkant)
 - Minstens één entree aan winkelstraat Wuiver
 - Minstens één entree aan Koninginneweg
 - Bij voorkeur ook een entree aan het 'culturele waterplein'
- Daarbij anticiperen op mogelijk doortrekken van Wijzend, cultureel

Situering	Rooilijn	• Rooilijnen grenzen aan de openbare weg • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk
	Oriëntatie	• Oriëntatie van de voorgevel is op de openbare ruimte • De gevel aan de openbare ruimte heeft in ieder geval een voordeur en veel gevelopeningen • Gesloten gevels aan de openbare ruimte zijn daarbij uitgesloten • Hoek van het pand heeft 2-zijdige oriëntatie als verbinding tussen Waterkant/Koninginneweg en Wuiver
	Entrees	• Entrees worden gepositioneerd aan de belangrijkste openbare ruimte • Minstens één entree aan Waterkant/Koninginneweg • Minstens één entree aan Wuiver • Bij voorkeur een entree aan het 'culturele waterplein'
Hoofdvorm & massa	Bouwmassa	• Eenvoudige hoofdvorm dat is afgeleid van traditionele agrarisch- en dorpsbebouwing, bestaande uit één tot drie bouwlagen met kap • Bouwmassa aan dient (optisch) te worden opgedeeld in verschillende gevelaanzichten
	Bouwhoogte	• Bouwhoogte hoofdvorm maximaal 14 m en goothoogte maximaal 11 m • Pandsgewijze wisselende nok- en goothoogte is vereist (afwisseling geeft een dorps beeld)
	Kapvorm	• Dominant in het beeld zijn traditionele kapvormen, zoals zadelskap, schildkap, tentkap, mansardekap of wolfskap (een asymmetrische variant is ook mogelijk)
	Kaprichting	• Afwisseling van kaprichtingen (zowel evenwijdig als loodrecht op de straat) is gewenst
	Bijgebouwen, dakkapellen en balkons	• Zie bijgebouwen, dakkapellen en balkons hoofdstuk 5
Gevelaanzicht & stijlkenmerken	Gevelbeeld	• Het gebouw heeft een hoogwaardige uitstraling en dient een (eigentijdse) interpretatie te zijn van kenmerkende typologieën uit de omgeving zoals boerenschuur, stolpboerderij, langgevelboerderij, dorpslintbebouwing, agrarisch fabrieken/loodsen en mogelijke varianten op deze typologieën in West-friese architectuurstijl • Individuele pandsgewijze gevelbeeld is vereist • De ritmiek, plastiek, transparantie en positionering van de gevelopeningen versterken de kwaliteit van de architectuur van het totaalvolume • Zonnepanelen, (airco-)installaties en andere ontsierende elementen op het dak dienen zoveel mogelijk uit het zicht te zijn geplaatst.
	Gevelgeleding	• Schaalverkleining toepassen middels verticale gevelgeleding; nadruk op perceelsgewijze bebouwing • Horizontale geleding in de plint, al dan niet verspreid over meerdere panden, dient te worden voorkomen
	Plasticiteit	• Toepassen van reliëf in de gevel: dieptewerking wordt verkregen d.m.v. verspringingen in het hoofdvolume en in de detaillering in het gevelvlak, zoals met kozijnen, vensterluiken, entreepartijen, waterslagen, e.d.
	Verbijzondering	• Verbijzonderingen of hoogteaccenten zijn integraal onderdeel van de architectuurstypologie • Type gevel is passend bij Westfriese bouwstijl (bijvoorbeeld groene houten kopgevel) • Hoek van het pand, gelegen aan het 'culturele waterplein', vormt een verbijzondering of hoogteaccent • Hoek van het pand maakt in de vormgeving en oriëntatie de verbinding tussen Wuiver en Waterkant

- waterplein en mogelijk nieuwe locatie weekmarkt
- Nieuwe voetgangerspassage met levendige plinten tussen Wuiver en achterliggend parkeerterrein; nieuwe voetgangerspassage ligt in het verlengde van de voetgangerspassage aan de overzijde (voormalige bankgebouw/ dierenwinkel)
 - Laden en lossen uitsluitend op het achterterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes) oplossen
 - Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruimtes en/of achter bouwvolumes.

Detaillering & materialisering	Materiaalkeuze	• Zie materiaalkeuze hoofdstuk 5
	Materiaalkleur	• Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals baksteen of hout • Typisch Westfries kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen • Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer • Felle en/of fluorescerende tinten zijn uitgesloten • Het kleurgebruik is gedekt, ingetogen en op elkaar afgestemd • Moderne kleuren zoals antraciet, zwart en wit voorkomen
	Reclame-uiting	• Reclame is enkel toegestaan op de gevel ter plaatse van de hoofdentree en is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • Toepassing van de eigen supermarkt/bedrijfs-kleuren op gevels en daken (buiten de logo's) is uitgesloten • Reclame op het dak is niet toegestaan
Overgang openbaar/privé	Detaillering	• Detaillering aanbrengen t.b.v. de verfijning en ter versterking van het dorpskarakter, gebruik bestaande sculpturale gevels in het centrum als inspiratie • Detaillering ondersteunt een eigen-tijdse invulling van het architectonische concept.
	Erfscheidingsen	• Op deze locatie zijn erfafscheidingen uitgesloten
	Interactie in de plinten	• Transparante plinten met vele ramen en deuren naar de belangrijkste openbare ruimtes • Gesloten/blinde gevels naar de belangrijkste openbare ruimtes zijn uitgesloten (indien hier geen mogelijkheid voor is dan oplossen door toepassing van etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere middelen die bijdragen aan de levendigheid) • Eventuele gesloten/blinde gevels aan het achter gelegen parkeerterrein krijgen etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere toepassingen die bijdragen aan de levendigheid • Accentueren van de plint • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk waar uitstallingen, bankjes, plantenbak, groen, etc. geplaatst mogen worden • Sterke interactie van de plinten, entree(s) en oriëntatie aan Waterkant/Koninginneweg, in relatie tot mogelijk doortrekken van Wijzend, cultureel waterplein en mogelijk nieuwe locatie weekmarkt • Sterke interactie van de plinten, entree(s) en oriëntatie aan Wuiver als winkelgebied
	Passages	• Nieuwe voetgangerspassage als verbinding tussen Wuiver en achterliggend parkeerterrein • De voetgangerspassage is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • De voetgangerspassage ligt in het verlengde van de voetgangerspassage aan de overzijde (voormalige bankgebouw/ dierenwinkel) • In de voetgangerspassage zijn levendige/transparante plinten • Voetgangerspassage kan een open steeg of overdekte passage vormen
	Parkeren en laden & lossen	• Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruimtes en/of achter bouwvolumes. • Laden en lossen uitsluitend op het nieuwe achter-/parkeerterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes (Waterkant/Koninginneweg en Wuiver)

Figuur 12: Voorbeeld levendige voetgangerspassage

8 Richtlijnen bankgebouw en dierenwinkel

Een architectonisch gebaar met hoge ambitie dat aansluit op het agrarisch verleden

8.1 Deelgebied bankgebouw en dierenwinkel

Dit wordt een van de belangrijkste gebouwen op de meest prominente plek in het centrum; op deze plek komt hoogwaardige architectuur dat bijdraagt een kwaliteit en identiteit van Opmeer. Door prominente ligging van deze locatie in het centrumgebied, aan het nieuwe zwaartepunt van het centrum rondom kruispunt Koninginneweg-Wuiver en aan de historische dorpslinten vraagt deze locatie om hoge beeldkwaliteit. Daarmee wordt dit de belangrijkste ontmoetingsplek van het centrum van Opmeer. Daarom is deze plek het meest vanzelfsprekend voor een maatschappelijke of culturele invulling waar mensen samen kunnen komen, zoals een dorpshuis. Door de strategische locatie is de functionaliteit en beeldkwaliteit van nieuwbouw op deze locatie essentieel. Het 'culturele waterplein' biedt de mogelijkheid om activiteiten naar buiten te etaleren.

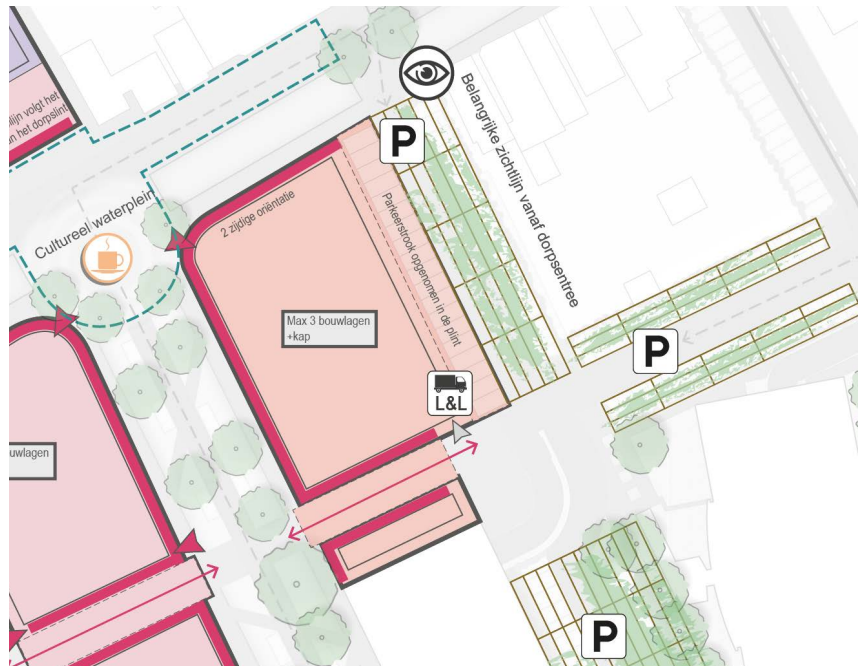
8.2 Uitgangspunten bankgebouw en dierenwinkel

- Gevelaanzicht en bouwmassa van architectuur aan Koninginneweg en Wuiver is passend bij dorpslintkarakter, zie uitgangspunten 5.2
- Agrarische typologie met een schuurvorm als blikvanger met een grotere bouwmassa
- De agrarische signatuur van het gebouw kan een eigentijdse uitwerking krijgen, passend bij (eigentijdse) interpretatie van West-friese architectuurstijl
- Maatschappelijke/ culturele/ horeca ruimte in de plint, woningen erboven
- Een vriendelijke en dynamische plint
- Hoogwaardige beeldkwaliteit met 2-zijdige oriëntatie (geen gesloten gevels) en entrees naar de belangrijkste openbare ruimtes

Situering	Rooilijn	• Rooilijnen grenzen aan de openbare weg • Intermediaire zone dient te worden afgestemd met het 'culturele waterplein'
	Oriëntatie	• Oriëntatie van de voorgevel is op de openbare ruimte • De gevel aan de openbare ruimte heeft in ieder geval een voordeur en vele gevelopeningen • Gesloten gevels aan de openbare ruimte zijn daarbij uitgesloten • Hoek van het pand heeft 2-zijdige oriëntatie als verbinding tussen Waterkant en Wuiver
	Entrees	• Entrees worden gepositioneerd aan de belangrijkste openbare ruimte • Minstens één entree aan Waterkant/Koninginneweg • Minstens één entree aan Wuiver • Bij voorkeur een entree aan het 'culturele waterplein'
Hoofdvorm & massa	Bouwmassa	• Eenvoudige hoofdvorm dat is afgeleid van traditionele agrarische schuurtypologie, bestaande uit één tot drie bouwlagen met kap • Bouwmassa sluit aan bij schuurvorm
	Bouwhoogte	• Bouwhoogte hoofdvorm maximaal 14 m en goothoogte maximaal 11 m
	Kapvorm	• Dominant in het beeld zijn traditionele kapvormen, zoals zadelkap, schildkap, tentkap, mansardekap of wolfskap (een asymmetrische variant is ook mogelijk)
	Kaprichting	• Afwisseling van kaprichtingen (zowel evenwijdig als loodrecht op de straat) is gewenst
	Bijgebouwen, dakkapellen en balkons	• Zie bijgebouwen, dakkapellen en balkons hoofdstuk 5
Gevelaanzicht & stijlkenmerken	Gevelbeeld	• Het gebouw heeft een hoogwaardige uitstraling en dient een (eigentijdse) interpretatie te zijn van kenmerkende typologieën uit de omgeving zoals boerenschuur, stolpboerderij of langgevelboerderij in West-friese architectuurstijl • De ritmiek, plasticiteit, transparantie en positionering van de gevelopeningen versterken de kwaliteit van de architectuur van het totaalvolume • Zonnepanelen, (airco-)installaties en andere ontsierende elementen op het dak dienen zoveel mogelijk uit het zicht te zijn geplaatst.
	Gevelgeleding	• Schaalverkleining toepassen middels verticale gevelgeleding; nadruk op perceelsgewijze bebouwing • Horizontale geleding in de plint, al dan niet verspreid over meerdere panden, dient te worden voorkomen
	Plasticiteit	• Toepassen van reliëf in de gevel: dieptewerking wordt verkregen d.m.v. verspringingen in het hoofdvolume en in de detaillering in het gevelvlak, zoals met kozijnen, vensterluiken, entreepartijen, waterslagen, e.d.
	Verbijzondering	• Verbijzonderingen of hoogteaccenten zijn integraal onderdeel van de architectuurtypologie • Hoek van het pand, gelegen aan het 'culturele waterplein', vormt een verbijzondering of hoogteaccent • Hoek van het pand maakt in de vormgeving en oriëntatie de verbinding tussen Wuiver en Waterkant

(winkelstraat en Waterkant/Koninginneweg)

- Minstens één entree aan winkelstraat Wuiver
- Minstens één entree aan Waterkant/Koninginneweg
- Bij voorkeur ook een entree aan het 'culturele waterplein'
- Daarbij anticiperen op mogelijk doortrekken van Wijzend, cultureel waterplein en mogelijk nieuwe locatie weekmarkt
- Nieuwe voetgangerspassage met levendige plinten tussen Wuiver en achterliggend parkeerterrein; nieuwe voetgangerspassage ligt in het verlengde van de voetgangerspassage aan de overzijde (Albert Heijn) en de parkeerinrit aan de Pastoor Meriusstraat
- Laden en lossen uitsluitend op het achterterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes) oplossen
- Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruimtes en/of achter bouwvolumes.
- Aanzicht vanaf de Breestraat (belangrijke zichtlijn vanaf dorpsentree) op achterliggend parkeerterrein versmallen door bouwvlak aan achterzijde te verlengen en door parkeerstrook op te nemen in de

Detaillering & materialisering	Materiaalkeuze	• Zie materiaalkeuze hoofdstuk 5
	Materiaalkleur	• Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals baksteen of hout • Typisch Westfrieze kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen • Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer • Felle en/of fluorescerende tinten zijn uitgesloten • Het kleurgebruik is gedekt, ingetogen en op elkaar afgestemd • Moderne kleuren zoals antraciet, zwart en wit voorkomen
	Reclame-uiting	• Reclame is enkel toegestaan op de gevel ter plaatse van de hoofdentree en is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • Toepassing van de eigen supermarkt/bedrijfs-kleuren op gevels en daken (buiten de logo's) is uitgesloten • Reclame op het dak is niet toegestaan
	Detaillering	• Detaillering aanbrengen t.b.v. de verfijning en ter versterking van het dorpskarakter, gebruik bestaande sculpturale gevels in het centrum en omliggend buitengebied als inspiratie • Detaillering ondersteunt een eigen-tijdse invulling van het architectonische concept.
Overgang openbaar/privé	Erfscheidingen	• Op deze locatie zijn erfafscheidingen uitgesloten
	Interactie in de plinten	• Transparante plinten met veel ramen en deuren naar de belangrijkste openbare ruimtes • Gesloten/blinde gevels naar de belangrijkste openbare ruimtes zijn uitgesloten (indien hier geen mogelijkheid voor is dan oplossen door toepassing van etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere middelen die bijdragen aan de levendigheid) • Accentueren van de plint • Eventuele gesloten/blinde gevels aan het achter gelegen parkeerterrein krijgen etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere toepassingen die bijdragen aan de levendigheid • Intermediaire zone is mogelijk waar uitstallingen, bankjes, plantenbak, groen, etc. geplaatst mogen worden en dient te worden afgestemd op het 'culturele waterplein' • Sterke interactie van de plinten, entree(s) en oriëntatie aan Waterkant/Koninginneweg, in relatie tot mogelijk doortrekken van Wijzend, cultureel waterplein en mogelijk nieuwe locatie weekmarkt • Sterke interactie van de plinten, entree(s) en oriëntatie aan Wuiver als winkelgebied
	Passages	• Nieuwe voetgangerspassage als verbinding tussen Wuiver en achterliggend parkeerterrein • De voetgangerspassage is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • De voetgangerspassage ligt in het verlengde van de voetgangerspassage aan de overzijde (Albert Heijn) • De voetgangerspassage ligt in het verlengde van de parkeerinrit aan de Pastoor Meriusstraat • Voetgangerspassage kan een open steeg of overdekte passage vormen
	Parkeren en laden & lossen	• Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruimtes en/of achter bouwvolumes. • Laden en lossen uitsluitend op het nieuwe achter-/parkeerterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes (Waterkant/Koninginneweg en Wuiver)

9 Richtlijnen winkelplein aan Herenweg

Dorpskarakter rondom het plein met historiserend West-friese architectuur

9.1 Deelgebied winkelplein aan Herenweg

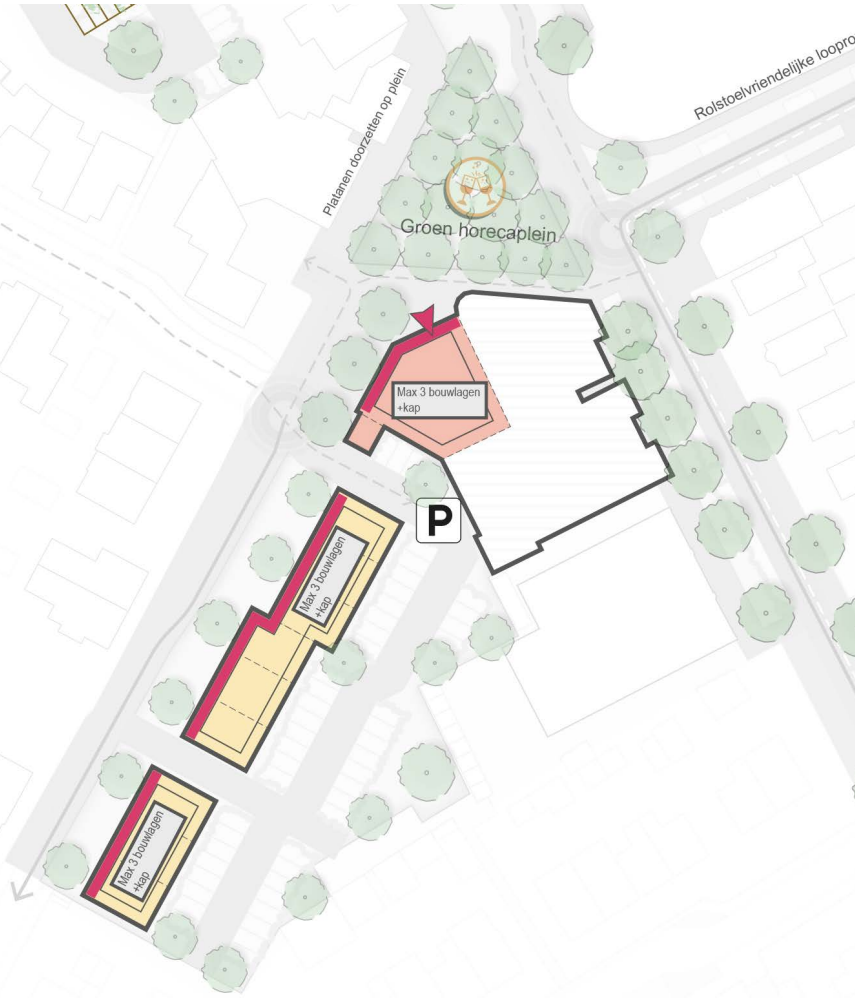
De huidige bebouwing met commerciële plinten aan de twee voorpleintjes worden omgezet naar woningbouw. Dit zorgt voor een compacter en vitaler centrum. Daarmee worden de winkelpleintjes omgezet naar een woonstraat. Belangrijk onderdeel van deze ontwikkellocatie vormt de ligging van het hoekpand aan het 'groene horecaplein'. In vormgeving van het gebouw en functie in de plint dient te worden geanticipeerd op het doortrekken van de pleinruimte B. de Leeuwplein. Het hoekpand dient een zorgvuldige relatie met dit plein te krijgen.

9.2 Uitgangspunten winkelplein aan Herenweg

- Gevelaanzicht en gebouwmassa van architectuur aan Wuiver en Herenweg is passend bij dorpslintkarakter met verticale geleding, individuele dorpse gevels en wisselende bouwhoogte (3 lagen met kap), zie uitgangspunten 5.2
- Historiserende dorpslandelijke West-friese architectuurstijl
- Horeca in de plint/ levendige plint in hoekpand aan B. de Leeuwplein met sterke relatie en oriëntatie op B. de Leeuwplein, woningbouw erboven
- Woningbouw aan Herenweg
- Herstellen straatbegeleidende rooilijn aan Herenweg (zonder voorpleintjes)
- Hoogwaardige beeldkwaliteit met oriëntatie (geen gesloten gevels) en entrees naar de belangrijkste openbare ruimtes (B. de Leeuwplein en Herenweg)
 - Minstens één entree aan B. de Leeuwplein - 'groen horecaplein'
- Daarbij anticiperen op doortrekken pleinruimte B. de Leeuwplein
- Groene voorruimte

Situering	Rooilijn	• Rooilijnen grenzen aan de openbare weg • Herstellen straatbegeleidende rooilijn (zonder voorpleintjes) aan Herenweg • Verspringende rooilijnen zijn mogelijk om het dorpskarakter te benadrukken • Intermediaire zone van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk aan Herenweg • Intermediaire zone aan B. de Leeuwplein dient te worden afgestemd met het 'groene horecaplein'
	Oriëntatie	• Oriëntatie van de voorgevel is op de openbare ruimte • De gevel aan de openbare ruimte heeft in ieder geval een voordeur en vele gevelopening • Gesloten gevels aan de openbare ruimte zijn daarbij uitgesloten • Hoekpand sterke oriëntatie aan B. de Leeuwplein
	Entrees	• Entrees worden gepositioneerd aan de belangrijkste openbare ruimte • Minstens één entree aan B. de Leeuwplein van het hoekpand
Hoofdvorm & massa	Bouwmassa	• Eenvoudige hoofdvorm dat is afgeleid van traditionele agrarisch- en dorpsbebouwing, bestaande uit één tot drie bouwlagen met kap
	Bouwhoogte	• Bouwhoogte hoofdvorm maximaal 14 m en goothoogte maximaal 11 m • Pandsgewijze wisselende nok- en goothoogte is vereist (afwisseling geeft een dorps beeld)
	Kapvorm	• Dominant in het beeld zijn traditionele kapvormen, zoals zadelkap, schildkap, tentkap, mansardekap of wolfskap (een asymmetrische variant is ook mogelijk)
	Kaprichting	• Afwisseling van kaprichtingen (zowel evenwijdig als loodrecht op de straat) is gewenst
	Bijgebouwen, dakkapellen en balkons	• Zie bijgebouwen, dakkapellen en balkons hoofdstuk 5
Gevelaanzicht & stijkenmerken	Gevelbeeld	• Het gebouw heeft een hoogwaardige uitstraling en dient een (eigentijdse) interpretatie te zijn van kenmerkende typologieën uit de omgeving zoals boerenschuur, stolpboerderij, langgevelboerderij, dorpslintbebouwing en mogelijke varianten op deze typologiën in West-friese architectuurstijl • Individuele pandsgewijze gevelbeeld is vereist • De ritmiek, plasticiteit, transparantie en positionering van de gevelopeningen versterken de kwaliteit van de architectuur van het totaalvolume • Zonnepanelen, (airco-)installaties en andere ontsierende elementen op het dak dienen zoveel mogelijk uit het zicht te zijn geplaatst.
	Gevelgeleding	• Schaalverkleining toepassen middels verticale gevelgeleding; nadruk op perceelsgewijze bebouwing • Horizontale geleding in de plint, al dan niet verspreid over meerdere panden, dient te worden voorkomen
	Plasticiteit	• Toepassen van reliëf in de gevel: dieptewerking wordt verkregen d.m.v. verspringingen in het hoofdvolume en in de detaillering in het gevelvlak, zoals met kozijnen, vensterluiken, entreepartijen, waterslagen, uitkragingen, muurvlakken, erkers, e.d.
	Verbijzondering	• Verbijzonderingen of hoogteaccenten zijn integraal onderdeel van de architectuurtypologie • Hoekpand aan B. de Leeuwplein vormt een verbijzondering of hoogteaccent

- Laden en lossen uitsluitend op het achterterrein, ondergronds of inpandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes) oplossen
- Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruimtes en/of achter bouwvolumes.

Detaillering & materialisering	Materiaalkeuze	• Zie materiaalkeuze hoofdstuk 5
	Materiaalkleur	• Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals baksteen of hout • Typisch Westfrieze kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen • Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer • Felle en/of fluorescerende tinten zijn uitgesloten • Het kleurgebruik is gedekt, ingetogen en op elkaar afgestemd • Moderne kleuren zoals antraciet, zwart en wit voorkome
	Reclame-uiting	• Reclame is enkel toegestaan op de gevel ter plaatse van de hoofdentree en is integraal onderdeel van het architectonisch ontwerp • Toepassing van de eigen supermarkt/bedrijfs-kleuren op gevels en daken (buiten de logo's) is uitgesloten • Reclame op het dak is niet toegestaan
Overgang openbaar/privé	Detaillering	• Detaillering aanbrengen t.b.v. de verfijning en ter versterking van het dorpskarakter, gebruik bestaande sculpturale gevels in het centrum als inspiratie • Detaillering ondersteunt een eigen-tijdse invulling van het architectonische concept en is passend bij de Westfrieze bouwstijl.
	Erfscheidingsen	• Aan B. de Leeuwplein zijn erfafscheidingen uitgesloten • Eventuele erfafscheidingen aan Herenweg bestaan uit inheemse hagen of hoogwaardig (donkerek) gietijzeren hekwerken van maximaal 1 m hoog
	Interactie in de plinten	• Transparante plinten met vele ramen en deuren naar de belangrijkste openbare ruimtes • Accentueren van de plint • Gesloten/blinde gevels naar de belangrijkste openbare ruimtes zijn uitgesloten (indien hier geen mogelijkheid voor is dan oplossen door toepassing van etalages, kunst, groen, gevelopeningen, of andere middelen die bijdragen aan de levendigheid) • Intermediaire zone aan Herenweg van 1 meter vanaf de rooilijn is mogelijk waar uitstallingen, bankjes, plantenbak, groen, etc. geplaatst mogen worden • Intermediaire zone aan B. de Leeuwplein is mogelijk waar uitstallingen, bankjes, terras, groen, etc. geplaatst mogen worden en dient te worden afgestemd op het 'groene horecaplein' • Sterke interactie van de plinten, entree(s) en oriëntatie aan B. de Leeuwplein in relatie tot het doortrekken van pleinruimte aan het 'groene horecaplein'
	Parkeren en laden & lossen	• Parkeren waar mogelijk uit het zicht van de belangrijkste openbare ruimtes en/of achter bouwvolumes. • Laden en lossen uitsluitend op het nieuwe achter-/parkeerterrein of inpandig (niet in straatbeeld van belangrijkste openbare ruimtes (B. de Leeuwplein en Herenweg)

10 Richtlijnen openbare ruimte

10.1 Openbare ruimte

Met een nieuw centrumstructuur van linten en ontmoetingsplekken krijgt het centrum van Opmeer een duidelijke hoofdstructuur. Het rode lint, het blauwe lint en het groene lint vormen de structuurdragers. De sleutelplekken waar de linten samenkomen vormen de ontmoetingsplekken voor bewoners en bezoekers. Elk lint en elke ontmoetingsplek heeft zijn eigen identiteit.

- Rood lint Breestraat: historisch centrum en dorpsentree
- Rood lint Wuiver: winkelstraat nieuwe stijl
- Blauw lint: Koninginneweg/Waterkant/Lindengracht met de Wijzend
- Groen lint: Gruttostraat/Kievitstraat als groene langzaam verkeersverbinding
- Ontmoetingsplek kruispunt Wuiver-Waterkant: cultureel waterplein
- Ontmoetingsplek B. de Leeuwplein: groen horecaplein

10.2 Uitgangspunten openbare ruimte

Algemeen: traditionele en historiserende bestrating

- Hoogwaardige vormgeving en materialisering van openbare ruimte versterkt het dorpskarakter
- Hierin zijn gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten domint als basismateriaal om de eenheid en herkenbaarheid van het centrumgebied te versterken
- Bestaande klinkers zo veel mogelijk hergebruiken
- Specifieke bijzondere plekken in de openbare ruimte (zoals pleinen en centumentrees) verbijzonderen en uitlichten; indien mogelijk uitvoeren in natuursteen of onderscheidende klinkers; indien mogelijk verhoogd uitvoeren (snelheidsremmend)
- Gebruik van asfalt en betonmaterialen zoals betontegels en betonklinkers worden beperkt (grasbeton en betonnen opsluitbanden zijn wel mogelijk)
- Opsluitbanden beperken of ondergeschikt maken
- Parkeerterreinen en voetgangerspassages zijn onderdeel van cen-

trumgebied qua uitstraling en bestrating

- Wegmarkeringen zijn bij voorkeur uitgesloten
- Aparte fietsstroken zijn bij voorkeur uitgesloten
- Eventuele fietsstroken zijn vormgegeven als fietssuggestiestroken in afwijkend verband t.o.v. de rijbaan
- Eventuele trottoir zo veel mogelijk op gelijke hoogte als rijbaan, uitvoeren in afwijkend verband t.o.v. de rijbaan
- Eventuele 'intermediaire zone' (Hollandse stoep) mogelijk in onderscheidende uitstraling om overgang privé-openbaar te benadrukken

Algemeen: klimaatadaptief groen en water

- Zo veel mogelijk vergroenen van openbare ruimte
- Groenvakken met diverse boom- en plantensoorten, zo veel mogelijk inheemse soorten (biodiversiteit)
- Groenvakken bij voorkeur op maaiveldniveau
- Bomen krijgen maximale groeiruimte (voldoende grootte van boomspiegels)
- Gesloten gevels en platte daken zo veel mogelijk vergroenen
- Parkeervakken- en terreinen vergroenen met hagen, bomen en pergola's
- Parkeerterreinen met zicht op de belangrijkste openbare ruimte overdekken met pergola's (hoog genoeg maken voor busjes e.d.)
- Beeldbepalende bomen en structuurbepalende boomrijen behouden
- Beeldbepalende hagen behouden (Paardenmarkt) en doorzetten bij (andere) parkeerterreinen
- Geveltuinen

Algemeen: traditionele en historiserende inrichtingselementen

- Hoogwaardige, historiserende en traditionele vormgeving en materialisering van inrichtingselementen
- Straatmeubilair en andere inrichtingselementen zoals straatverlichting, afvalbakken, hekwerken, fietsbeugels, stoelen en banken in traditionele uitstraling met slanke vloeiende lijnen en rondingen als

stijlvorm

- Straatmeubilair en andere inrichtingselementen combinatie van houten materialen en zwart staal
- Benadrukken van beeldbepalende bomen door ronde zitelementen rondom en verlichting
- Accentueren van belangrijke bomen op maaiveld
- Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals gebakken klinkers of hout
- Typisch Westfries kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen
- Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer en bij geveltinten van de historiserende gebouwen
- Keien en andere oneigenlijke materialen zijn uitgesloten

Extra richtlijnen: Cultureel waterplein (kruispunt Wuiver-Waterkant)

- Hoogwaardige inrichting als pleinruimte met verblijfsfunctie
- Mogelijk als verhoogde pleinruimte (snelheidsremmend en markering van de pleinruimte)
- Accentuering pleinruimte door onderscheidend hoogwaardige bestrating zoals natuursteen of onderscheidend klinkerverband
- Shared space inrichting van pleinruimte (auto te gast)
- Op pleinruimte zijn parkeervakken uitgesloten
- Met pleinruimte anticiperen op doortrekken van Wijzend door goede relatie met het water te creëren
- Met pleinruimte anticiperen op mogelijk culturele functie in de plint van aangrenzende bebouwing
- 'Intermediaire zone' (overgang privé-openbaar) zorgvuldig vormgeven
- Ruimte voor de markt, terras en culturele activiteiten (etalen in buitenruimte)

Extra richtlijnen: Groen horecaplein (B. de Leeuwplein)

- Hoogwaardige inrichting als pleinruimte met verblijfsfunctie
- Mogelijk als verhoogde of verlaagde pleinruimte

- Driehoekig middenplein is autovrij
- Shared space inrichting rondom het middenplein (auto te gast)
- Accentuering pleinruimte door onderscheidend hoogwaardige bestrating zoals natuursteen of onderscheidend klinkerverband
- Pleinruimte van gevel tot gevel (indien mogelijk)
- Geen/minimaal parkeren aan de randen van pleinruimte
- Met pleinruimte anticiperen op mogelijk horecafunctie in de plint van aangrenzende bebouwing
- 'Intermediaire zone' (overgang privé-openbaar) zorgvuldig vormgeven
- Ruimte voor terras, groen en bomen (Platanen vanuit Wuiver doorzetten)
- Mogelijke knip voor autoverkeer tussen Herenweg-Wuiver

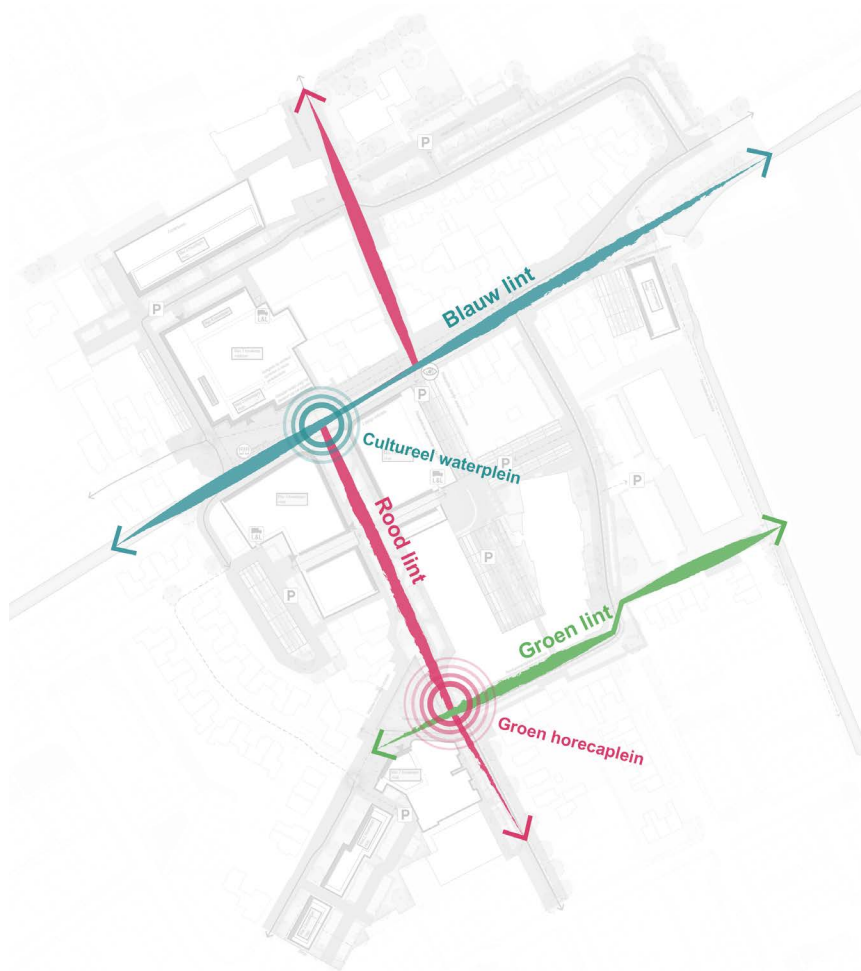
Extra richtlijnen: Koenis-terrein

- Traditionele straatinrichting aansluitend bij de dorpslinten
- Aangevuld met agro-industrieel accenten in de openbare ruimte, zoals de toepassing van industriële betonplaten
- Groen en bomen passen bij agro-industriële karakter

Extra richtlijnen: kades Wijzend Waterkant

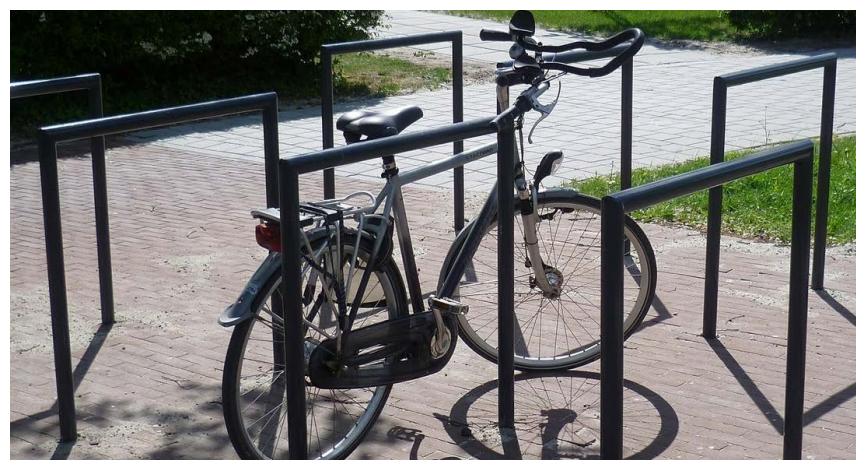
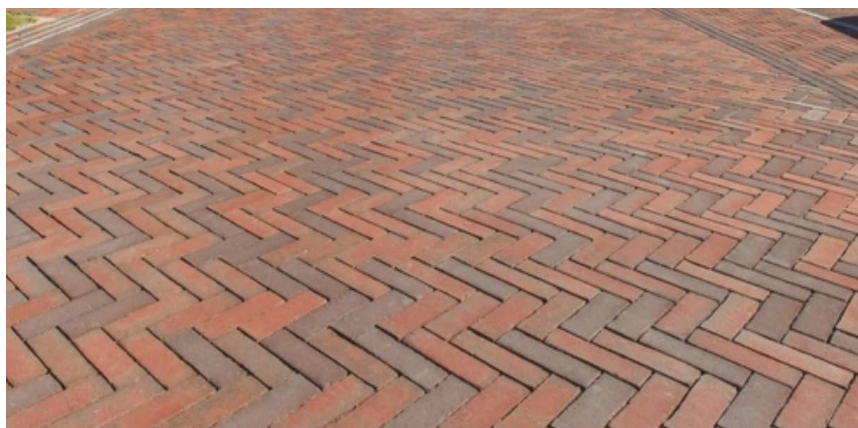
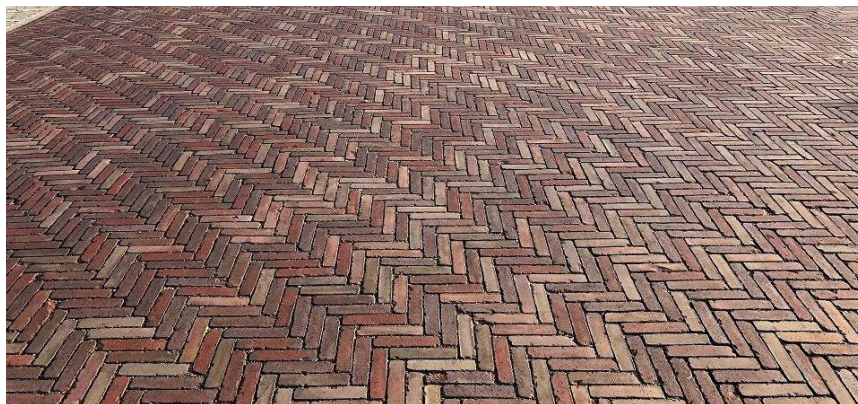
- (Deels) terugbrengen Wijzend als traditionel gracht in Waterkant/Koninginneweg/Lindengracht - mogelijk gecombineerd als recreatieve route
- Historiserende kades met eenzijdige groene oevers en bomenrij
- Kale kadeprofielen zonder groen en bomen dienen voorkomen te worden
- Afhankelijk van diepte van gracht, gracht afschermen met hoogwaardige hekwerken van max 1,20m hoogte die passen bij de historiserende stijlform van andere inrichtingselementen
- Traditionele bruggen over de gracht in West-friese stijl
- Indien mogelijk is een fysieke relatie met het water wenselijk, bijvoorbeeld trappen naar het water creëren (bij voorkeur ter hoogte van Koenisterrein of cultureel waterplein)

Algemeen bestrating	Rijbaan	Rijbaan uitvoeren in gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten als basismateriaal
	Voetpaden	- Trottoir uitvoeren in gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten als basismateriaal - Asfalt en betonmaterialen zoals betontegels en betonklinkers worden beperkt - Betonnen opsluitbanden zijn mogelijk indien deze ondergeschikt zijn - Trottoir zo veel mogelijk op gelijke hoogte als rijbaan
	Passages	Voetgangerspassages in gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten als basismateriaal
	Fietsstrook	- Aparte fietsstroken zijn bij voorkeur uitgesloten - Eventuele fietsstroken uitvoeren als fietsstuggestiestroken in afwijkend verband t.o.v. de rijbaan - Eventuele fietsstroken in gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten als basismateriaal
	Intermediaire zone	- Eventuele 'intermediaire zone' (Hollandse stoep) mogelijk in onderscheidende uitstraling en vormgeving om overgang privé-openbaar te benadrukken. Geveltuinen zijn hieronderdeel van. - Eventuele 'intermediaire zone' (Hollandse stoep) is maximaal 1,5m (uitgezonderd op de pleinruimtes)
	Langsparkeren	- Parkeervakken uitvoeren in gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten als basismateriaal - Parkeervakken ook mogelijk uit te voeren in grasbeton of natuursteen - Parkeervakken worden ingepast in het groen (groenvakken/hagen/bomen)
	Parkeerterreinen	- Parkeerterreinen uitvoeren in gebakken klinkers in gemêleerde donker roodbruine tinten als basismateriaal - Parkeervakken ook mogelijk uit te voeren in grasbeton of natuursteen - Parkeerterreinen worden ingepast in het groen (hagen/bomen) en bij voorkeur overdekt met pergola's
Algemeen groen en water	Detaillering	- Hoogteverschillen in het straatprofiel van de openbare ruimte zijn uitgesloten (m.u.v. gemarkeerde plekken zoals pleinruimtes en centrumtrees); onderscheid tussen rijbaan-trottoir-parkeren wordt gemaakt door opsluitbanden, groen, verschil in materiaalgebruik en toepassingen van verschillende klinkerverbanden - Wegmarkeringen zijn bij voorkeur uitgesloten - Eventuele 'intermediaire zone' (Hollandse stoep) mogelijk in onderscheidende vormgeving om overgang privé-openbaar te benadrukken - Hemelwaterafvoer bij voorkeur zichtbaar in openbare ruimte; gebruik maken van groenvakken en Wijzend
	Groenvakken	Groenvakken zijn dominant in het straatbeeld en worden uitgevoerd op maaiveldniveau
	Beplanting, hagen en bomen	- Toepassing van diverse boom- en plantensoorten, zo veel mogelijk inheemse soorten (biodiversiteit) - Bomen krijgen maximale groeiruimte (voldoende grootte van boomspiegels) - Beeldbepalende hagen, bomen en structuurbepalende boomrijen behouden en doorzetten - Gesloten gevels en platte daken zo veel mogelijk vergroenen - Bomen opkronen voor behoud van zicht op ooghoogte
	Gracht Lindengracht/ Koninginneweg/Waterkant	(Deels) terugbrengen Wijzend als gracht in Waterkant/Koninginneweg/Lindengracht - mogelijk gecombineerd als recreatieve route - Historiserende kades met eenzijdige groene oevers en een bomenrij bomen (geen kale kadeprofielen) - Bruggen over de gracht zijn traditioneel en in West-friese stijl - Afhankelijk van diepte van gracht, gracht afschermen met hoogwaardige hekwerken van max 1,20m hoogte die passen bij de historiserende stijlform van andere inrichtingselementen - Indien mogelijk is een fysieke relatie met het water wenselijk, bijvoorbeeld trappen naar het water creëren (bij voorkeur ter hoogte van Koenisterrein of cultureel waterplein)

Algemeen inrichtingselementen	Stijlkenmerk	• Straatmeubilair en andere inrichtingselementen zoals straatverlichting, afvalbakken, hekwerken, fietsbeugels, stoelen en banken in traditionele uitstraling met slanke vloeiende lijnen en rondingen als stijlform
	Materiaalkeuze en kleuren	• Straatmeubilair en andere inrichtingselementen combinatie van houten materialen en zwart staal • Materiaaleigen kleuren gebruiken zoals gebakken klinkers of hout • Typisch Westfries kleuren en tinten gebruiken, zoals Westfries groen • Sluit aan bij kleuren van historisch Opmeer en bij geveltinten van de historiserende gebouwen
	Detailtering	• Benadrukken van beeldbepalende bomen op maaiveld door ronde zitelementen rondom en verlichting • Laadpalen bij voorkeur integreren in bijvoorbeeld lantaarnpalen • Keien en andere oneigelijke materialen zijn uitgesloten
Cultuureel waterplein	Bestrating	• Pleinruimte uitvoeren in natuursteen of onderscheidend gemêleerde gebakken klinkers als basismateriaal (onderscheidend klinkerverband of kleur t.o.v. omliggende straten) • Op pleinruimte zelf zijn hoogteverschillen uitgesloten • Pleinruimte is shared space ingericht: onderscheid in rijbaan, fiets en troitror is uitgesloten • Asfalt en betonmaterialen zoals betontegels en betonklinkers worden beperkt tot opsluitbanden • Wegmarkeringen zijn uitgesloten • Parkeervakken zijn uitgesloten
	Detailtering	• Pleinruimte is mogelijk als geheel verhoogd • Pleinruimte kent een sterke fysieke relatie met het water • Ruimte voor de markt, terras en culturele activiteiten • 'Intermediaire zone' (overgang privé-openbaar) zorgvuldig vormgeven • Op het plein staan bomen
Groen horecaplein	Bestrating	• Pleinruimte uitvoeren in natuursteen of onderscheidend gemêleerde gebakken klinkers als basismateriaal (onderscheidend klinkerverband of kleur t.o.v. omliggende straten) • Pleinruimte is onderverdeeld in een verhoogd/verlaagd 'driehoekig middenplein' dat autovrij/parkeervrij is en omliggende pleinruimte dat autoluw is • Geen/minimaal parkeren aan de randen van pleinruimte • Pleinruimte als geheel is ingericht van gevel tot gevel • Pleinruimte is shared space ingericht: onderscheid in rijbaan, fiets en troitror is uitgesloten • Asfalt en betonmaterialen zoals betontegels en betonklinkers worden beperkt tot opsluitbanden • Wegmarkeringen zijn uitgesloten • Parkeervakken zijn uitgesloten
	Detailtering	• Autovrije driehoekig middenplein biedt ruimte voor terras, groen en bomen • Platanen vanuit Wuiver bij voorkeur doorzetten op driehoekig middenplein • Pleinruimte kent een sterke relatie met horecafuncties in de aangrenzende plinten • 'Intermediaire zone' (overgang privé-openbaar) zorgvuldig vormgeven • Mogelijke knip voor autoverkeer tussen Herenweg-Wuiver
Koenis-terrein	Aanvullende inrichting	• Agro-industrieel accenten in de openbare ruimte, zoals de toepassing van industriële betonplaten • Groen en bomen zijn onderscheidend en passen bij agro-industriële karakter

Figuur 14: Gracht in het dorpscentrum

Figuur 15: Historische foto van de Wijzend met bomenrij

Figuur 16: Typisch West-friese brug over de Wijzend

Figuur 17: Voorbeeld van levendige voetgangerspassage

11 Toekomstgericht bouwen

11.1 Duurzaam

Duurzaam bouwen en duurzaam inrichten van de openbare ruimte betekent dat nieuwbouw en de buitenruimte ruimte ingericht en gebruikt worden met respect voor mens en milieu. Het gaat niet alleen om energiebesparing, maar bijvoorbeeld ook om het gebruik van duurzame materialen die rekening houden met het milieu en de gezondheid en veiligheid van bewoners, bezoekers en ondernemers. Daarnaast is het van belang dat nieuwbouw en de openbare ruimte ook een meerwaarde biedt in de toekomst.

Voor nieuwbouw is de bedoeling is dat duurzame maatregelen zoals groendaken, groengevels en duurzame energieopwekking tevens functionele en visuele meerwaarde hebben. Lukt dit niet, dan is de richtlijn om de duurzame maatregelen niet zichtbaar te plaatsen vanuit de openbare ruimte van de belangrijkste openbare ruimtes.

In de openbare ruimte ligt de nadruk met name op het vergroenen van de buitenruimte. Ook wordt bewegen (fietsen en wandelen) gestimuleerd en het gebruik van auto te ontmoedigd (minder uitstoot). Zo wordt bijgedragen aan een gezonde leefomgeving. Qua bestrating dient zo veel mogelijk worden ingezet op hergebruik van bestaande gebakken klinkers en andere hoogwaardige materialen.

11.2 Natuurinclusief

Natuurinclusief bouwen is een vorm van bouwen waarbij zodanig gebouwd en ingericht wordt dat een bouwwerk en de openbare ruimte bijdraagt aan de lokale biodiversiteit en natuurwaarden. Natuurinclusief bouwen draagt ook bij aan de kwaliteit van de leefomgeving waaronder de gezondheid van bewoners en bevordering van sociale ontmoeting. Voorbeelden van maatregelen zijn:

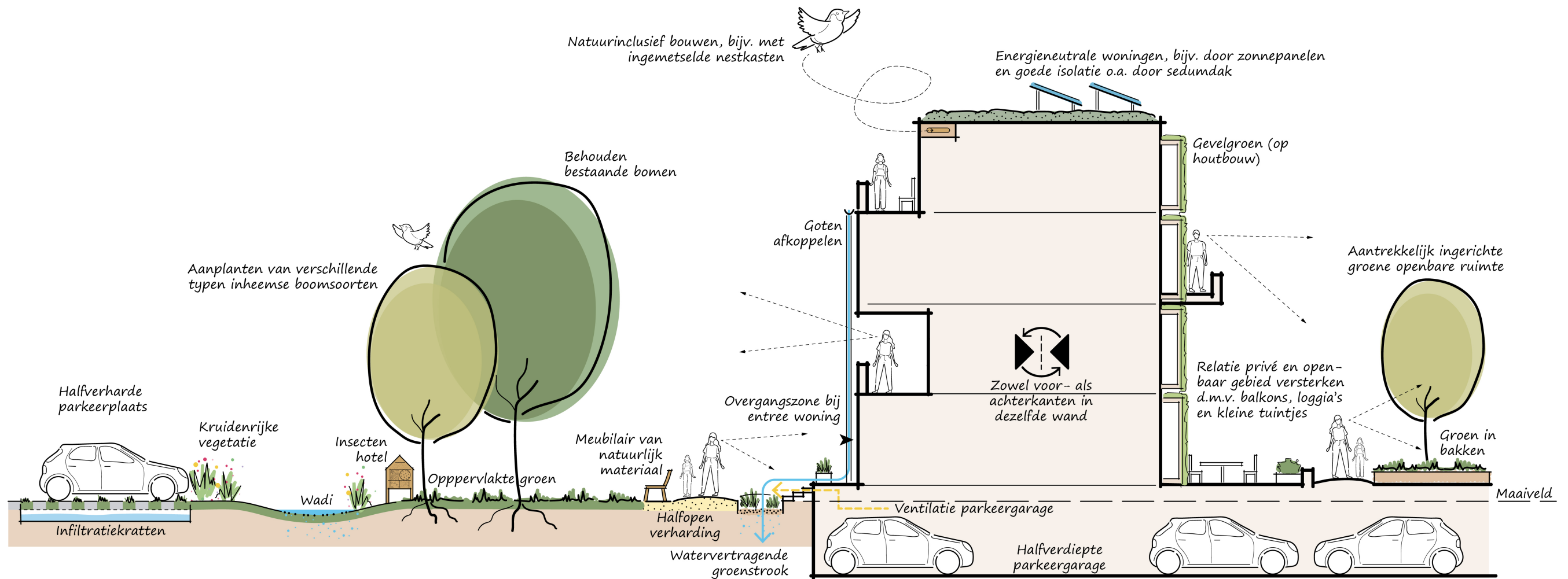
- Grondgebonden gevelgroen
- Groendaken

- Biobased bouwen (nieuwbouw en straatmeubilair)
- Ingemetselde nestkasten voor vleermuizen en vogels
- Insectenmuur
- Verduistering van lichtbronnen voor nachtdieren
- Vogel-, vlinder- en bijvriendelijke bloemen en struiken
- Groenvakken met diverse inheemse boom- en plantensoorten
- Kruidenrijke vegetatie
- Pergola's boven parkeerterreinen
- Maximale groeiruimte bomen (voldoende grootte van boomspiegels)
- Bestaande bomen behouden
- Oppervlaktewater

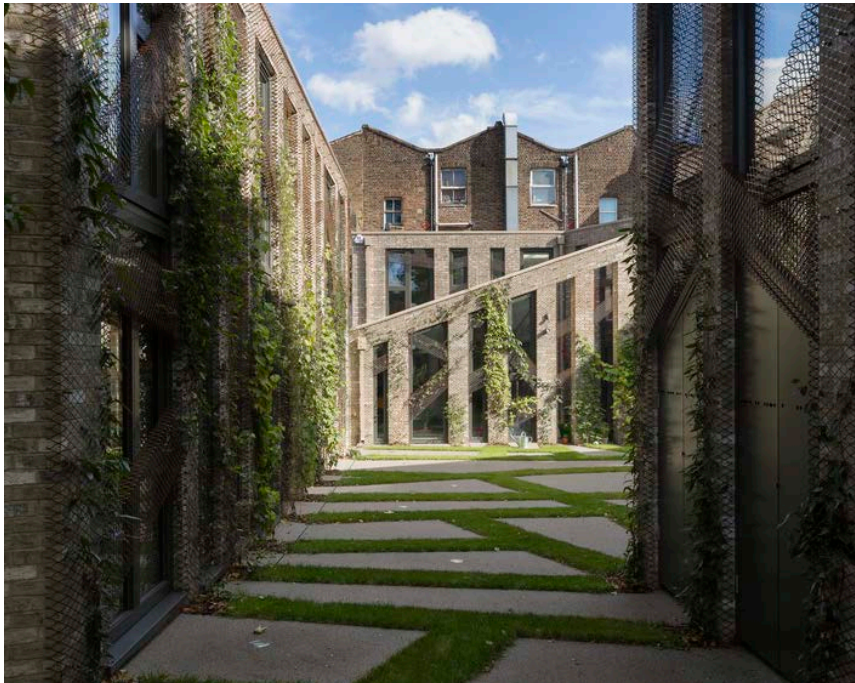
11.3 Klimaatadaptief

Rekening houdend met het veranderende klimaat is het van belang om de inrichting van de openbare ruimte en gebouwen dusdanig te ontwerpen dat problematiek op het gebied van wateroverlast door neerslag, droogte en hittestress zo veel mogelijk wordt vermeden voor de leefbaarheid van het centrumgebied. Voorbeelden van maatregelen zijn:

- Groendaken
- Goede isolatie en ventilatie nieuwbouw en bestaande bebouwing
- Zonnepanelen op daken en boven parkeerterreinen
- Hemelwater op eigen percelen opvangen
- Hemelwater in openbare ruimte opvangen
- Afvoer koppelen op groenstroken, wadi's en water i.p.v. afvoeren van riolering
- Maximaal oppervlakte groen
- Maximale groeiruimte bomen (voldoende grootte van boomspiegels)
- Bestaande bomen behouden
- Oppervlaktewater
- Waterberging
- Waterdoorlatend bestrating
- Pergola's boven parkeerterreinen
- Halfverharde parkeervakken (bijvoorbeeld grasbeton)

Figuur 18: Toekomstgericht bouwen: mogelijke duurzaamheidsmaatregelen

Figuur 19: Groene gevel

Figuur 20: Ingemetselde nestkasten voor vleermuizen en vogels

Figuur 21: Insectenhotel

Figuur 22: Vogel-, vlinder- en bijvriendelijke bloemen en struiken

Figuur 23: Parkeerterrein met groen en zonnepanelen

Figuur 24: Groene parkeervakken met grasbeton

Figuur 25: Groendaken met zonnepanelen

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam

Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

Boxtel

Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400

Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl

